

POSTÁS DOLGOZÓ

XXIX. ÉVFOLYAM

3. SZÁM

1984. MÁRCIUS

ÁRA: 1,50 FORINT

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Igazodva az élet követelményeihez

Beszélgetés Megyeri László kv-titkárral
az MSZMP szakszervezeti politikájának végrehajtásáról

Az MSZMP Központi Bizottsága októberben tárgyalta meg a párt szakszervezeti politikáját és határozatot fogadott el a szakszervezetekben dolgozó párttagok feladatairól. Nagy jelentősége van annak, hogy ez a téma napirendre került. A Politikai Bizottság 1966-os és 1974-es határozata átfogóan foglalkozott a párt szakszervezeti politikájával. Megállapításai tartalma változatlanul helyes, de azóta az élet új tapasztalatokat hozott, új módon vet fel korábban is ismert kérdéseket. Ezért volt időszzerű áttekinteni pártunk szakszervezeti politikájának elveit és gyakorlatát.

A Központi Bizottság állásfoglalása reálisan szól a szakszervezetek szerepéről, tevékenységéről és feladatairól. Hangsúlyozza, hogy a magyar szakszervezetek tevékenysége az elmúlt évtizedekben nagy változáson ment keresztül: nagyra értékeli, hogy gazdagabb lett és új minőségi jegyeket is tartalmaz. A magyar szakszervezeti mozgalomnak olyan politikai, jogi és mozgalmi lehetőségei vannak, amelyek jó alapot adnak ahhoz, hogy eleget tudjon tenni a nö-

vekvő követelményeknek. Elfoglalta helyét, és betölti szerepét a társadalomban. Munkája konkrét és nélkülözhetetlen. Része a hatalomnak, nemcsak segítje a végrehajtásnak, hanem részt vesz a politika alakításában is. A dolgozókat érintő elvi ügyekben és részletekben sem országos, sem üzemi szinten nem döntenek a szakszervezetek véleményének meghallgatása, figyelembevételével.

A Központi Bizottság ülése után Gáspár Sándor, a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöke az MSZMP Politikai Akadémiáján tartott beszédet, elemelve a határozatot, rámutatva a szakszervezetek időszzerű tennivalóira. Mint megfogalmazta: az élet állandóan magasabb mércét állít az egész társadalom, így a magyar szakszervezetek elé is. A szocialista építésben előttünk álló feladatok megkövetelik, hogy a szakszervezetek még inkább a lenini gondolatokhoz híven töltsek be hivatásukat. Ezért a következő időszak várható teendőit figyelembe véve kell végiggondolnunk a szakszervezeti mozgalom fejlődésének irányát és munkamódszerét.

Megismerni a feladatokat

Az októberi KB-ülés nemcsak megjelöli a szakszervezeti mozgalom fejlődésének irányát, hanem rámutat mindazokra a tennivalóira is, amelyek a magyar szakszervezetek előtt állnak. S hogy egy-egy szakma mennyit profitál ezekből az útmutatásokból, az gyakorlatilag azokon az embereken múlik, akik a szakszervezeti mozgalomban — vezetőként vagy bármilyen funkcióban — tevékenyen részt vesznek. Megyeri Lászlóval, a Postások Szakszervezetének titkárával arról beszélgettünk: mit jelent ez a határozat a postások számára; hogyan kell fejleszteni a munkát mind a tartalom, mind a módszerek tekintetében, a gyarapodó, minőségileg magasabb színvonalú feladatok megoldásához.

A Központi Bizottság állásfoglalásával egyetértve mindegyikünknek meg kell fogalmazni a sajátos feladatokat. S e meghatározás nem lehet egysíkú, több lépcsősben kell a feladatokat kialakítanunk, hiszen más a központi vezetőség feladata, s mások az alapszervezetek konkrét teendői. Nagyon lényeges az állásfoglalás ismertetése — ezt a feladatot, egészen az alapszervezetekig, az év közepéig végre kell hajtánunk —, ez azonban nem azonos a konkrét feldolgozással. A teendőket úgy kell kialakítani az állásfoglalás isme-

retében, hogy mindenütt megértsék és elfogadják az embereket, majd alkalmazkodik is a gyakorlatban. A KB állásfoglalása a sajátos, helyi feladatokat nem tudja megoldani — nem is azért született —, a gyakorlati megvalósítás csak saját tevékenységünkkel történhet — hangsúlyozta Megyeri László. — Lényegesnek tartom, hogy a feladattal való foglalkozás pusztán az állásfoglalás ismertetésével, a tennivalók kijelölésével ne záruljon le — hiszen a most megfogalmazottak számunkra hosszútávú teendők meghatározását jelentik. Az éves programokban a munkatervekben mindenütt folyamatosan érvényre kell juttatni a tételesen kidolgozott teendőket. Ez annál is sürgetőbb, hiszen a közeljövőben összegezni kell — a mozgalom minden szintjén — az elmúlt időszak eredményeit, gondjait, s a következő kongresszusunk feladatait is ki kell dolgoznunk.

— Milyen új vonásokat tartalmaz a határozat?

— Az új gazdasági körülményekhez alkalmazkodó, igazodó szakszervezeti feladatokat kell megoldanunk. Megváltozott külső és belső feltételek között kell dolgoznunk. A társadalom fejlődése, a szocialista építés eredményei és nehézségei, a megváltozott társadalmi és poli-

tikai igények újfajta feladatokat adnak a szakszervezeti mozgalomnak. S új munkamódszerek alkalmazásának szükségességét jelenti az is, hogy a posta önálló népgazdasági ágga vált, s így a postásszakszervezet központi vezetőségének feladatai is másképpen alakulnak. A megváltozott körülmények a munkánkkal szemben támasztott igények növekedésében is megmutatkoznak, s ez nemcsak szervezeti, hanem tartalmi oldaláról is befolyásolja a tennivalók meghatározását.

— A szakszervezetek kettős funkcióját még kiteljesedettebben és szoros összhangban kell alkalmazni. Nagyon fontos a termelés, a gazdálkodást, a szolgáltatás színvonalát segítő szakszervezeti munka előtérbe

Összhang a két fő funkció között

— Mi a központi vezetőség, illetve a közép- és alapszervezetek feladata az állásfoglalás feldolgozásában?

— Központi vezetőségünk ülésein foglalkozott a Központi Bizottság ülésein elhangzottakkal, s tájékoztattuk a közép- és alapszervezetek titkárait, továbbá beépítettük az oktatás valamennyi formájába az állásfoglalás feldolgozását. A Postások Szakszervezetének elnöksége megfogalmazott egy irányelvet az állásfoglalásból adódó főbb feladatokra vonatkozóan. Ebben az első pontban szerepel a termelést segítő tevékenység. Szükségesnek tartjuk, hogy a szakszervezeti szervek, vezető testületek rendszeresen elemezzék a szolgáltatási tevékenységet, és pontosan határozzák meg a tervhez igazodó munkájukat. Segítsék elő — hangsúlyozta a Postások Szakszervezetének titkára —, hogy korszerűbbé, hatékonyabbá váljon a gazdálkodás, a posta egész munkája gazdaságosabb legyen. Továbbra is előtérben kell hogy maradjon a munkaidővel való gazdálkodás, a belső tartalékok kihasználása, az ésszerű takarékoság. Számítunk a szocialista munkaverseny-mozgalom komoly segítségére, a mozgalom tartalmi fejlődésére, a szellemi és fizikai munkaterületek jobb együttműködésére, a tervekhez jobban igazodó vállalkozásokra, az újítómozgalomban rejlő lehetőségek kihasználására.

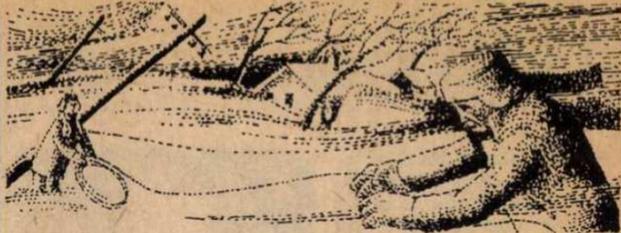
— S hogy visszatérjek az érdekvédelemre, itt is megpróbáltuk munkánkat jobban a követelményekhez igazítani. Például folyamatosan vizsgáljuk egy-egy munkaterület különböző dolgozói rétegek helyzetét, de ezt a rétegmunkát még fejleszteni kell, az igények és lehetőségek ütköztetésével kell kialakítani a vizsgált rétegek ér-

dekvédelmi politikáját. Ebben is számítnak a saját kezdeményezésre; a legjobb érdekvédelem ott valósulhat meg, ahol helyben, a munkahelyen tudják, hogy mit szeretnének elérni, s esetleg javaslatot is adnak rá, hogyan képzelik a megoldást. Azzal azonban mindenütt tisztában kell lenni: nem lehet csak igényt felállítani — az érdekvédelem a hatékony munka szoros együttjárója. S ehhez még annyit tennék: jobban kell figyelni mindenre, amivel az élet- és munkakörülmények, a szociális lehetőségek javításához hozzájárulhatunk. Nem szabad elveszni hagyni az üdülési beutalókat télen, ősszel sem; rendszeresen figyelemmel kell kísérni nyugdíjaink sorának alakulását, s amikor szükséges, segítenünk kell őket.

— A munkahelyi demokrácia segíti a dolgozók részvételét a tervezésben, a gazdasági feladatok kialakításában. Hogyan élnek ezzel a lehetőséggel a postánál?

— A Magyar Posta területén kialakult ez a fórumrendszer. A munkahelyi demokrácia megvalósításának feltételei megvannak, működnek a fórumok, és folyamatos fejlődés tapasztalható munkájukban. Viszont a munka egyre inkább igényli is a szélesebb részvételt a döntések előkészítésében, meghozatalában, a végrehajtás ellenőrzésében. Új a demokratikus jogosítványok között például a gazdasági vezetők véleményezésének kiszélesítése. Ez új feladattal bízta meg a testületeket, a szakszervezeti csoportokat és a bizalmiakot egyaránt. Felkészülten, jól kell élni vele. Tartalmában javítani kell a munkahelyi demokrácia vala-

(Folytatás a 2. oldalon)

Helytállás hóvihárban

A szeszélyes tél mindig nehéz feladatot ró a szabadban dolgozó postásokra. Különös próbatétel elé állította a Szege-di Postaigazgatóság műszaki, forgalmi, végrehajtó és irányító szervezete a január 26-án és február 10-én bekövetkezett rendkívüli időjárás, mely szélviharral és jegesedéssel a légvezeték hálózati rendszerek jelentős részét átmenetileg megbénította, és zavarokat okozott a postaforgalmi szolgálat ellátásában is.

Az igazgatóság területén 1970 óta jelentős mennyiségű helyi és körzetkábel épült, ennek ellenére még a kisebb városok és apró falvak zömének uralkodó hálózattípusa a légvezeték és a légkábel. Ennek többsége 30—40 éves. Az utóbbi években jelentős anyag- és munkára-ráfordításokkal több irányt teljesen felújítottak. Sajnos, a rendkívüli időjárás, a tapadó hó, a jegesedés és a szélvihár olyan mértékben megterhelte a légvezetéseket, amilyenre állékony és szilárd szempontról méretezve nincsenek, így válogatás nélkül szakadtak el új és régi huzalok, légkábelek, törtek ki ép oszlopok és betonlábak.

Békés megyében január 25-ről 26-ra virradóra mintegy 300 oszlop kitört, körülbelül 1000 megdőlt. Az ítéletidő megromlalt 13 helyközi légvezeték irányt és 17 községet vágott el a külvilágtól. Csongrád megyének a Tiszától keletre eső része szenvedett jelentős károkat. Itt 7 oszlopsor rongálódott meg és 6 község távbeszélő szolgáltatása szűnt meg átmenetileg. Bács-Kiskun megyének nyugati részét érintette tapadó hó formájában a kedvezőtlen időjárás; a huzalok keresztmetszetét megnövelve szakadásokat okozott, valamint a vezeték átviteli jellemzőit megváltoztatva a vivőfrekvenciás összeköttetéseket tette üzemképtelenné.

A vihar által legjobban sújtott Békés megyében az irányok többsége megromlódott. A legjelentősebb kárt az oszlopsorok 50-90 százalékos megromlás okozta a Battonya-Dombegyháza, Kétegyháza-Bánkút—Medgyesegyháza, Szeghalom—Füzesgyarmat, Sarkad—Kötegyán viszonylatokban. Az üzemben január utolsó 5 napján szinte mindenki reggel 6-tól este 6-ig dolgozott, 1031 túlóra merült fel, és mintegy 900 ezer forint értékű anyag épült be a hálózatba. Csongrád megyében Szentes és Hódmezővásárhely térségében keletkeztek jelentős károk, a Csanádpalota—Mezőhegyesi irány pedig 10 kilométer hosszban teljesen tönkrement. Eredeti állapotába való visszaállítását nem is tervezi az igazgatóság.

A jelentős károk rövid időn belül való helyreállításával számolni nem lehetett, az igazgatóság távközlési és műszaki osztályán tömegzavar-ügyeletet szerveztek. Szakbizottság alakult, amely három szakaszban való helyreállításról döntött. Felmérték az anyagkészletet és a munkaerő-kapacitást.

Első lépésben a külvilágtól elvágtak helyekkel legalább egy ideiglenes összeköttetés létesítése volt a feladat. Ez három napon belül megvalósult. Az egyidejű munkát a postások, beleértve a hálép dolgozóit is, nem győzték, ezért az igazgatóság segítséget kért és kapott a honvédségtől, a határőrökötől és a rendőrségtől.

A helyreállítás második szakaszában mérlegelés alapján az eredeti állapot visszaállítására, vagy az ideiglenes összekötteté-

sek számának növelése volt a cél.

A harmadik szakaszban — mely jelenleg is tart — annak mérlegelése folyik, hogy érdemes-e eredeti állapotába visszaállítani a sérülékeny, túlterhelt irányokat, vagy helyettük inkább a távlati fejlesztési tervekben előirányzott kábelépítés válasszon meg. Helyenként kisebb huzalszámot és több vivőfrekvenciás csatornát terveznek.

Még folyamatban volt egyes területeken a január 26-án bekövetkezett tömegzavarok után létesített ideiglenes összeköttetések véglegesítése, amikor február 10-én mindhárom megyére kiterjedő, de súlyosságában területenként eltérő szélvihár tört ki. Ismét tönkretette a fáradságos munkával megépített összeköttetéseket. Kevesebb oszlop tört ki ugyan, viszont annál több vezeték szakadt el. A legkritikusabb helyzet ekkor is Békés megyében alakult ki.

Február 11-re tovább romlott a helyzet, mert a hófúvások miatt a hibahelyek megközelíthetetlenül váltak. 19 helységnek nem volt távbeszélő-kapcsolata. Egy napig 12, két napig 6, három napig 1 község volt elvágva a külvilágtól.

A menetrendszerű postajáratok nem indultak el, vagy a hóból megrekedtek. Zavarok keletkeztek így mind a forgalmi, mind a műszaki szolgálatban. Az erőssáramú hálózat rongálódása miatti áramkimaradás következtében az akkumulátorok egyes központokban kimerültek, és a CB-központok leálltak. Február 11-én és 12-én, szombat, vasárnap lánctalpas járművek igénybevétele a honvédség és a határőrség segítségével sikerült több viszonylatban egy-egy LB összeköttetést létesíteni.

Csongrád megyében 8 községgel szakadt meg a távbeszélő-kapcsolat. Szentes és Csongrád, valamint Hódmezővásárhely és Szikáncs között 20 oszlop dőlt ki összefüggően. Apátfalva, Nagylak, Öttömös, Szikáncs, Eperjes, Szentes, Derekegyház térségében a honvédség segítségével és járműveivel sikerült a szakadt légvezetéseket megközelíteni és helyreállítani.

A február 10-i vihar Bács-Kiskun megye középső és déli részén rongálta meg a hálózatot. Egy község volt elvágva egy napig a külvilágtól. Nagy erővel kezdtek meg a helyreállítást, de több kocsi elakadt a hóban, így például a *Bácska szocialista brigád* dolgozói 11 kilométeres gyaloglás után értek haza 10-én éjjelkor, majd másnap reggel, rövid pihenő után indultak a Kiskunfélegyháza és Gátér közötti szakaszra, ahol 11 oszlop dőlt ki és 16 szál vezeték volt a vasútarokban. Február 11-én hatvanan dolgoztak három művezető irányításával a helyreállítási munkákon.

Mivel mindkét vihar legnagyobb mértékben Békés megyét érintette, az itt dolgozó műszaki és forgalmi dolgozók, távbeszélő-kezelők, gépkocsivezetők igénybevétele volt a legnagyobb. Különösen kivették részüket a munkából a távközlési üzemnél Szabó János munkacsapatának tagjai, Csabai Pál tótkomlói, Szabó Béla szeghalmi és Venyige Lajos sarkadi körzetmester és a körzet dolgozói. Papp László és Hegedűs László művezető a helyszínen irányította a munkát. Kolompár János orosházi műszertan nem tudott lakhelyére hazautazni. Három napon át bent tartózkodott a központban, és részt vett az áramkörök vizsgálatában.

Tímár Lajos

Minden arcra emlékszem

Nyugdíjba vonulása alkalmával Munka Érdemrend ezüst fokozatú kitüntetést kapott Szantner György, a hévízi SZOT-Postás üdülő vezetője. A megtisztelő elismerést kis háziünnepség keretében Csáki Lászlóné, a Postások Szakszervezetének főtájkára nyújtotta át.

Ennyi lehetne egy hír az újságban. Ha azonban egy környezetét befolyásoló ember fejezi be aktív pályafutását, akkor — mindannyiunk okulására — nem elégedhetünk meg a bevezetőben leírt két mondatdal. Ezért beszélgettem el a kitüntetés átvétele után Szantner Györgyvel.

— *Mettől meddig volt az üdülő vezetője?*

— Hosszú pályafutásom alatt különböző szakmai és szakszervezeti területeken dolgoztam, de az utolsó évtizedre emlékszem vissza a legszívesebben, melyet Hévízen töltöttem. A stafétabotot március végén adom át utódomnak.

— *Kikre emlékszik vissza a beutaltak közül?*

— Turnusonként 205 beutaltat fogadunk. Ez évente mintegy 6000 gyógyulni, pihenni vágyót jelent. Évekre visszamenőleg minden egyes arcra emlékszem. Ha valaki 5-6 évvel ezelőtt már járt nálunk, s most ismét megjelenik, ismerősként köszöntjük egymást.

— *Volt-e munkájában valamilyen jelentősebb sikerélménye?*

— Vezetésem ideje alatt egyetlen írásos panaszt sem kaptam sem a SZOT, sem a Postások Szakszervezete. Minden gondot, bajt sikerült helyben orvosolnunk. Ezt a szó legszorosabb értelmében is mondom, hiszen a főorvosasszonnyal, dr. Moll Károlynéval is jó volt a betegei kapcsolata. Öröm volt vele dolgozni.

— Nagy életpasztalet kell ehhez a munkához. A szakszervezeti munka is sokat segített nekem, megismertem az embereket... szeretni kell őket. Egy üdülővezetőnek mindig készültségben kell lennie, reggel, délután, este. Nem szabad sajnálni az időt. Én még vasárnap is mindig körülnéztem, megkérdeztem, ki hogy van, izlik-e az ebéd, vagy a vacsora.

Amikor egy-egy új beutalt csoport érkezett — általában

csütörtökön — hosszú évek óta minden alkalommal tájékoztattam őket az igénybe vehető szolgáltatásokról, a szokásokról. Ha valakinek valamilyen gondja volt, lehetőleg azonnal orvosoltuk. Azt vallottam, mindeki adja elő nyugodtan kérdéseit, kívánságait — akkor bizonyosak lehetünk, hogy vendégeink otthon érzik magukat.

— *Annak is nagyon örülök, hogy az üdülő 75 dolgozójából sikerült egy jó csapatot kiválasztani. Voltak ugyan gondjaink egymással, de megtanultam azt is, hogy mivel hogyan bánjak, miként lehet egy-egy embert lekicsiníteni, jó munkára serkenteni.*

— Sok örömem volt ebben a munkában, hiszen a beutaltak az üdülés végeztével nemegyszer könnyezve búcsúztak, s hálálkodtak a kellemes környezetért, a jó ellátásért, és állapottuk javulásáért.

— Az üdülő karbantartásában, fejlesztésében is elteremttem gyakorlatilag mindazt, amit akartam. Tulajdonképpen minden vágyam teljesült.

— *Valóban?*

— Egy azért még maradt. Most, hogy elmegyek nyugdíjba, s hazaköltözöm Kecskemétre — ahol azért nyugdíjasként is dolgozni fogok az szmt-nél vagy a lapkiadó vállalatnál — kérek majd egy kéthetes beutalót Hévízre, hogy kezelthessem a reumámat, hiszen erre aktív korban nemigen gondoltam. Emellett, s ez sem mellékes, viszontláthatom — ha csak két hétre is — szeretett üdülőmet, s több mint 200 gyógyulni vágyó postás társamat is.

Mezőfi László

Igazodva az élet követelményeihez

(Folytatás az 1. oldalról)

mennyi megnyilvánulását. E fórumok akkor töltik be rendeltetésüket, ha mind többen hallják szavukat, őszintén feltárják a gondokat és jobb tájékoztatást nyújtanak a helybeli, az egész postát érintő, sőt a népgazdasági helyzetét bemutató tényekről, gondokról. A sokakat érintő kérdésekről társadalmi vitákat kell rendezni. Ilyen volt például a törzsgárdaszabályzat vagy az ötnapos munkahétre való áttérés megvitatása, s rengeteg vélemény hangzott el, olyan javaslatok, amelyek nélkül nem is tudtuk volna megoldani ezeket a kérdéseket. A bizalom erősítése nélkülözhetetlen jó dolgok születéséhez — s ebben van óriási szerepük a szakszervezeti bizalmiaknak.

— *Milyen lehetőségek rejlenek a nevelőmunkában?*

— A nevelés nem pusztán az oktatást jelenti. Az egész szak-

szervezeti munkában jelen kell lennie a nevelő funkciónak. Meg kell ragadni minden lehetőséget a szemlélet alakítására. A fórumok jó működtetése sem képzelhető el a politikai tájékozottság, a műveltség, a közéleti aktivitás, a mozgalmi életben szerzett jártasság nélkül. Nagyon fontos a területpolitikai tevékenység is, hiszen a postás dolgozók közül nagyon sokan munkája egy-egy területhez kötődik, s hogy ott jó légkörben, megfelelő hatékonysággal, kedvező munkakörülmények között dolgozhassanak-e, az nagyban függ a helyi tanácsoktól, a helybeli párt- és szakszervezeti szervekkel való együttműködéstől. S a jó együttműködés abban rejlik, hogy érezzék a lehetőségeket és a nehézségeket, segítsenek a postásoknak, ha szükséges. Ebben eddig is sok támogatást kaptunk, s a postások közéleti tevékenységét általában elismerik az ország minden táján.

Demokrácia — felelősség

— *A közéletiség, a nyíltság, az őszinte szó ma már nélkülözhetetlen alkotóelemei a szakszervezeti munkának. Ön hogyan látja a fejlődés lehetőségeit?*

— Folyamatosan fejleszteni kell az együttműködést a posta és a szakszervezet különböző szervei között. Arra kell törekedni, hogy a postai feladatok megoldásában és az érdekvédelemben végzett közös munka nagyobb nyilvánosságot és nagyobb elismerést kapjon. A szakszervezeti munka lényege az alapszervezeti tevékenység; s ennek fejlesztésében még nagyon sok lehetőség van. Nagyon lényegesnek tartom a továbbiakban is az alapszervezeti munka erősítését, a bizalmiak, a szakszervezeti csoportok tevékenységének színesebbé, kézzelfoghatóbbá, határozottabbá válását. S talán a leglényesebb: a szakszervezeti munka egészében a tagság öntevékenysége, társadalmi munká-

jára jobban kell építeni. Legyen nagyobb az igény minden szakszervezeti tag véleményére, javaslatára, s vonják be az embereket sokkal inkább a döntésekbe és a végrehajtás ellenőrzésébe is. A szakszervezeti munka tervezésének kétirányúsága is erre buzdít: a felsőbb szintű határozatok végrehajtása, de ennek során jobban figyelembe venni a tagságot foglalkoztató kérdéseket. Ezáltal erősödik az egyéni felelősségvállalás is. S ha jobban előkészítik a rendezvényeket, olyan témákat tárgyalnak meg, amelyek érintik, foglalkoztatják a tagságot, ha érvényre jut a többségi álláspontra és akarat, s ha a határozatot fegyelmezetten végrehajtják, akkor javul a testületek kollektív munkája. Lényegében így tudunk eleget tenni a Központi Bizottság ülésén született állásfoglalásnak — fejezte be nyilatkozatát Megyeri László.

Rácz Judit

KITÜNTETÉSEK

A nemzetközi nőnap alkalmából a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a

Munka Érdemrend bronz fokozatát

adományozta Petrov Józsefné szb-titkárnak (Nyíregyháza 1 postahivatal);

a Szakszervezetek Országos Tanácsa a

Szakszervezeti Munkáért arany fokozatát

adta Kotlár Sándorné szb-titkárnak (Szeged 1 postahivatal), a

Szakszervezeti Munkáért ezüst fokozatát

Petroczi Jánosné bizalminak (Miskolc városi Távközlési Üzem);

a Magyar Posta elnöke

Kiváló Munkáért

kitüntetést adományozott Bakos Ernőné szb-titkárnak (Tapolca 1 postahivatal) és Szabó Károlyné jszb-titkárnak (Mór postahivatal),

Elnöki Dicséretben

részesítette Sikos Sándorné szvb-elnököt (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság belső távbeszélő-központ),

Elnöki Elismerésben

részesítette Czappán Elemérné szb-titkár (Budapest 114 postahivatal), Krasznai Józsefné bizalmit (Miskolci Zavarvizsgáló Üzem) és Horváth Györgyné szb-tagot (Postások Szakszervezete).

★

A forradalmi ifjúsági napok alkalmából a Szakszervezetek Országos Tanácsa a

Szakszervezeti Munkáért ezüst fokozatát

adta Szabó Zoltán tszb közgazdasági bizottsági tagnak (Dél-Pest megyei Távközlési Üzem).

A Magyar Posta elnöke

Kiváló Munkáért

kitüntetést adományozott Szilágyi Sándorné tszb-tag, tffelelősnek (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság távközlési forgalmi osztály),

Elnöki Dicséretben

részesítette Szollár Károly ifjúsági klub vezetőségi tagot (Budapesti Hálózatépítő Üzem),

Elnöki Elismerésben

részesítette Máté Ilona tszb-tagot (Nagykanizsa 1 postahivatal).

Mindennapi feladatunk

Kimondva vagy kimondatlanul mindenkit érdekelnek a munkahelyi demokrácia gyakorlatának kérdései. Ennek megfelelő jelentőséget és nyilvánosságot adtunk a rendszeréről és érvényesítéséről szóló postai szabályozásnak, ígérve, hogy sarkalatos kérdéseire lapunkban rendszeresen visszatérünk. Ezúttal a mostani szabályozás lényegéről és céljáról teszünk közzé néhány gondolatot.

A munkahelyi demokrácia folyamatos fejlesztésének egyik lényeges eleme, hogy az eddigi tapasztalatok alapján tovább növelje a szabályozás keretjével, ezzel együtt az önállóságot is, így fokozódik a dolgozók közvetlen beleszólása munkájuk, munkakörülményeik alakításába.

Az együttes határozat igazodni a Postások Szakszervezetének szervezeti felépítéséhez, ennél fogva a testületek jog- és hatáskörének bővülésével a szakszervezeti fórumok munkahelyi demokratikus jogokat is gyakorolnak, vagyis munkahelyi demokratikus fórumok is lettek. Új a szabályozásban, az is, hogy jobba és ésszerűbbé teszi a fórumok közötti munkamegosztást, jobban igazodik a mindenkori igényekhez, a tárgyalandó témákhoz.

A szabályozás a véleményezési jogkör is kiterjeszti. Egyrészt a vezetők éves munkájának véleményezése kiterjed a bizalmiakkal partner gazdasági vezetőkre is; másrészt a szakszervezeti bizottságok véleményezési hatásköre kiterjed a munkáltatói jogok gyakorlására is (megbízás, felmentés, kitüntetés, minősítés).

Arra kell törekedni, hogy a tagság jobban megismerje jogait, lássa a munkahelyi demokrácia gyakorlati értelmét és legyen tudatában annak, hogy kötelességének maradéktalan teljesítése megalapozottabbá teszi jogainak gyakorlását. Ezért valamennyi szakmai és szakszervezeti vezető közreműködése szükséges ahhoz, hogy

a postás dolgozók és a szakszervezeti tagok megismerjék a munkahelyi demokrácia vonatkozó előírásokat, és kellőképpen eligazodjanak közöttük.

A munkahelyi demokrácia nemcsak az érdekvédelem a feladata, hanem a megoldások legmegfelelőbb megkeresése, a kollektív vélemények kialakítása. A vélemények kialakításakor számolni kell azzal is, hogy nem lehet, és nem kell mindent egyforma erővel támogatni, képviselni, jobban kell differenciálni, rangsorolni. Több figyelem szükséges ahhoz, hogy az együttműködéssel megvalósítható közös munka ne szorítkozzon a bér és a jutalom elosztására, hanem terjedjen ki a szervezési feladatokra, a szolgáltatás színvonalának emelésére, a munkafegyelem megszilárdítására. Látni kell a közös munka értelmét, amelynek célja a megalapozottabb, a munkahelyi kollektívára jobban támaszkodó vezetés megvalósítása.

Ma még a munkahelyi demokrácia érvényesülésének színterein, a fórumok munkájában is bizonyos mértékig a kampányjelleg érvényesül. Törekedni kell azonban arra, hogy a vélemények ütköztetése, a többségi vélemények formálása már a bizalmicsoportokban elkezdődjön, és folyamatosan beépüljön a napi munkahelyi tevékenységbe.

Az ismertetés folyamata elindult. Valamennyi vezetőnek, szakszervezeti tisztségviselőnek az együttműködés munkája kell ahhoz, hogy a postás dolgozók megismerjék és tudatosan gyakorolják az együttes végrehajtásban foglaltakat. Ehhez nyújtunk további segítséget azzal is, hogy a tagság által felvetett kérdésekre lapunkban módszerbeni útmutatásokat adunk. Kérjük, hogy kérdéseiket, javaslatukat juttassák el a lap szerkesztőségéhez, vagy közvetlenül a Postások Szakszervezetének szervezési és káderosztályához.

Január 30-tól február 3-ig a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság, valamint a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság 18-18 titkára foglalta el a SZOT balatonfüredi oktatási központ tantermeit. Az első előadás és konzultáció mindjárt feladataink kellős közepébe repített bennünket, Megyeri László kv-titkár jóvoltából.

Az egész szakszervezeti mozgalom lényegéről, a XI. kongresszus határozataiból adódó feladatokról, a kv féldős beszámolójáról és természetesen az MSZMP KB 1983. október 12-i állásfoglalásáról kaptunk tömör, lényegre törő ismertetést és tehetünk fel kérdéseinket.

A naponta 8 órán át tartó foglalkozásokon a legkülönbözőbb témákban „öntötték” belénk az ismeretanyagot. Hallottunk előadást a tervkészítés folyamatáról, a gazdasági és jövedelem-szabályozási rendszerről; az újító- és szocialista munkaversenymozgalom helyzetéről, a hazánk felszabadulása 40. évfordulójára kezdeményezett munkaversenyéről; az életszínvonal, a szociálpolitika időszéri feladatairól; a munkahelyi demokrácia érvényesítésének feladatairól; az alapszervezetek gazdálkodásáról, pénzügyi elszámolásának rendjéről; az szmt-k és az ágazati szakszervezetek kapcsolatairól; s mindezek mellé az időszéri jogszabályok értelmezéséről, alakulásáról.

Újszerűen érdekes volt, hogy nemcsak hallgatói voltunk az

Képzés új ötletekkel

előadásoknak, hanem mi, hallgatók tartottunk néhány témában kiselőadást. Ezek az előadások megmutatták munkánk eredményeit, hiányosságait is. Mindenképpen jók és tanulságosak voltak, hogy egy-egy témában „kozmetikázás” nélkül, összefoglalhattuk munkánk lényegét, s bizony, meg is bíráltuk egymást, ha arra szükség volt. Ot ilyen előadás hangzott el: a Kiváló Dolgozó kitüntetés elfogadásának folyamatáról; a beszámoló taggyűlések tartalmáról, arról, hogyan készülnek fel a bizalmiküldöttek, s mi a titkár feladata a felkészítésben; hogyan tájékoztatja a titkár a bizalmistületi ülésről a tagságot; mi legyen egy félévi munkatervben alapszervezeti, közszervezeti (tszb) és felső szinten.

Végén csattan az ostor, mondja a közmondás, hát itt is ez történt. A továbbképzés vége felé kaptunk egy-egy 13+1-es tippszelvényt. Nos, nem labdarúgással kapcsolatban kellett választ adni, hanem szép sorjában a tanultakat visszszakérdezték tőlünk. Ravasz dolog volt. Az újítási díjat meg-

érdemi a feltaláló, meg a kérdéseket kiagyaló is. Megizzadtunk rendesen, mire kitöltöttük a tesztet.

A győztes Hazai Gábor, az Országos Mikrohullámú Központ titkára lett, aki egy kérdés kivételével valamennyire jó választ adott. A tesztben a „dobogós” helyeket a szervezők díjazták, egy első (12+1 találat), egy második és holtversenyben négy harmadik díj talált gazdára.

Az előadásokat követő konzultációkon a két tszb is képviseltette magát — a HTI részéről Szilágyi Sándorné tszb-tag, az RTV-től Munka Béla tszb-titkár vett részt a megbeszéléseken. Ez szintén újításnak számított. Ugyanis egy korábbi egyhetes titkári továbbképzés után elég sok energia használatát el arra, hogy a különleges igazgatósági gondokat, kérdéseket tisztázzuk, értelmezzük. Most ezt helyben elintéztük, nyitott kérdések nem maradtak. Pontosabban maradtak, de azokat az utolsó napon tehetjük fel, amikor a két igazgatóság hallgatói külön konzultációt tartottak a gazdasági vezetőknek,

Névadójuk Villám István

A közelmúltban névadó sával együtt elhurcolta, és közgyűlést tartott az MHSZ kecskeméti rádióklubja. Az eddig „Aranyhomok” néven ismert klub, helyi munkásmozgalmi mártír nevét vette fel az MHSZ főtájkárának engedélyével.

A névadó a postánál a százfördülön segéd munkásként kezdő, majd szorgalmas tanúlással távirda-vonalfelügyező-vá lett *Villám István*, a kecskeméti és megyei munkásmozgalmi vezetők egyike volt. A Tanácsköztársaság alatt a postai ügyek direktóriumát megbízottjává nevezték ki. Később az igazságügy és az árvaellátás is hozzá tartozott. Az ellenforradalom hatalomra jutásakor a többi munkásvezetővel együtt le tartóztatták. 1919. november 19-én a fehérterrorista Héjjasbanda fogházából több elvtár-

sával együtt elhurcolta, és kecskeméti határában, Szikrán kioltotta harcos életét.

A névadó közgyűlés ünnepélyességét emelte, hogy azon részt vett Villám István lánya (hat gyermeke közül még három él, és a jelenlevő volt a legkisebb gyermeke), unokája és dédunokája is.

A névvizelést engedélyező okirat átadásakor *Szabó Jenő* klubtitkár, a tagság nevében ígéretet tett, hogy a névadó emlékét méltóképpen ápolják, és harcos példáját követve nevelik a klub tagságát hazaszeretetre, helytállásra.

A vendégek — a közgyűlés emlékéül — a névvizelési okirat fotokópiáját megkapták. A névadó unokája kért szót, és köszönetet mondott a család részéről.

Mező István

Kérdések. — Miért van az, hogy ugyanazt a történelmi időszakot másként írják meg a történészek egy bizonyos idő eltelte után? Mi a véleménye Nemeskürty István munkásságáról? Miért lett ilyen nagy divat a memoár? Mit jelent a levéltári titok? Hogyan telik el egy napja a történész kutatóknak?

Ezeket a kérdéseket — s még folytathatnám — *Szombathelyen*, az I. sz. *postahivatalban* tették fel *Karsai Eleknek*, a SZOT főlevéltárosának, aki Vas megyei előadókörútja alkalmával találkozott postás dolgozókkal is. Amíg az ismert történész, több népszerű könyv szerzője, a magyar szakszervezeti mozgalom történetének egyik felelős gondozója beszélt a második világháború egyes kérdéseiről, amerikai tanulmányútjának érdekes tapasztalatairól, a történetírás és kutatás gondjairól és feladatairól, e sorok írója megfigyelhette a hallgatóságot.

Arra voltam kíváncsi, hogy milyen az emberek érdeklődése, hogyan rezonálnak azokra a válaszokra, amelyeket az előadó adott a feltett kérdésekre. Örömmel tájékozotam a lap olvasóit, hogy szívdertő figyelmet és aktivitást tapasztaltam. Olyannyira, hogy ott, a szombathelyi postahivatal hangulatos alagsori helyiségében elgondolkodtam: *mi, szakszervezeti aktivisták és tisztviselők ismerjük-e eléggé a történelem iránt megnyilvánuló mai érdeklődést*, kellően figyelembe

Noteszlapok

vevessük-e azt például az oktatásban, a propagandában, *épitünk-e rá a szakszervezeti nevelőmunkában?*

Ápolni? — Az egyik testületi ülésen hallottam ezt a megfogalmazást: a szakszervezetnek ápolnia kell kapcsolatait a tömegekkel. Érthető az a jószándékú figyelmeztetés. Mindannyian tudjuk, miről van szó. Mégis, érdemes egy kicsit eltűnődni ezen a kijelentésen.

Mi a bajom velem? Azt gondolom, *kevés* az, hogy csak ápoljuk tömegkapcsolatainkat. A szakszervezetek és a tömegek kapcsolata a szakszervezetekről szóló lenini tanítások egyik alapvető kérdését jelenti. Ezért bizton állíthatjuk: nem elég ápolni a tömegkapcsolatokat. Nekünk, szakszervezeti aktivistáknak és tisztviselőknél *együtt kell élnünk*, gondolkodnunk az emberekkel, naprakészen ismernünk a szakszervezeti tagság érdekeit, hangulatát, igényeit, törekvéseit. Ennek viszont egy feltétele a *személyes kapcsolat* az emberekkel. Tapasztalatból mondhatjuk: ezt semmi nem pótolja. Még a levél, a telefon sem. Mindannyian érezzük: ószinte, nyílt választásokat várnak az emberek, s

Postaavatás Szombathelyen

Mindig öröm számunkra, ha egy új létesítményt tudunk átadni. A posta, mint az ország legrégebbi múltra visszatekintő szolgáltató nagyvállalata, melynek kiterjedt hálózata van hazánkban, igen sok korszerűtlen hivattalal kénytelen még mindig feladatát ellátni.

Ezért is örülünk annak, hogy népgazdaságunk fejlődésével mi, a postások is szolgáltatásaink minőségi színvonalának emelésére, kulturáltabb körülmények közötti kielégítésére és nem utolsósorban az ott dolgozó munkakörülményeinek javítására új létesítményt tudunk megnyitni — mondta megnyitó beszédében *Holper Márton*, a Soproni Postaigazgatóság képviselője.

Az összességében alig több mint 80 négyzetméter hasznos alapterületen megnyitott hivattal kitűnő feltételekkel, magas színvonalon tudja Szombathely déli városrészeinek postaforgalmi igényeit kielégíteni. A hivattalban mindazok a tárgyi feltételek megvannak, amelyek a közönségszolgálat igényeinek kielégítéséhez ezen a területen belátható időn belül szükségesek lesznek. A létesítmény a postánál 1,5 millió forintba került. Korszerű bankpult rendszerű belsőépítéssel, önkiszolgáló előtérrel, csomagrakattárral és kellő nagyságú szociális résszel ellátva készült.

Pálffy József

nem általános, kibúvó magyarításokat. Igénylik, hogy megkérdézzék őket, hallgassanak rájuk, figyelembevegyék jelzéseiket, osztozzanak gondjaikkal. Ehhez pedig nem elég csak úgy általában ápolni a tömegkapcsolatokat. Különösen kevéseknek tűnik akkor, ha belegondolunk: a tömegkapcsolat *egyszerre cél és eszköz* a szakszervezeti mozgalom számára.

Demokrácia. — Könyvtárnyi irodalma van a görögöktől napjainkig. Szinte nincs értekezés, gyűlés, konferencia, amelyen ne hallanánk, s alig akad jelentős, testületi előterjesztés, írásos publikáció, amelyben ne olvassunk. Mégis, néha olyan érzése támad az embernek, mint ha éppen a lényegről feledkez-nének meg. Arról, hogy a demokrácia nem keret, fórum elsősorban, hanem *gondolkodás, magatartás, életmód*. És stílus. Munkastílus, életstílus. Nemcsak gyűlésen vizsgálunk demokráciából, hanem döntéseinkben, választásainkban. És nemcsak a munkahelyen, hanem a családban, az utcán, szórakozásainkban, emberi kapcsolatainkban is. Nap mint nap ellenőrizhetjük: a demokrácia benne van minden megnyilatkozásunkban: mozdulatainkban, gesztusainkban, arckifejezéseinkben, de még vállveregetéseinkben, kézfogásunkban is. Mindabban, amit s ahogyan tesszünk.

Kárpáti Sándor

Ha én ezt a klubban egyszer elmesélem...

Miért is ne? Mondanivalója, megoldandó szakmai feladata, munkasikere sok embernek van. Olyan fórum, amelyiken mindezekről beszélni lehet, jóval kevesebb. E kevesek közé tartozik az, amelyről érdemes, sőt kell is beszélni.

A *Postás Szervező Klub* már többször tanúbizonyságát adta annak, hogy léte, munkája szervesen kötődik a Magyar Posta előtt álló feladatok megoldásához. Rendezvényeit egyre inkább azt a szemléletet tükrözik, hogy a klub nem lehet érzéketlen a posta gondjai iránt, s így mindenkor kötelességet érez arra, hogy a szándékainak, amely előrevisz, és az adott feltételeket tényként elfogadva is igyekszik a továbblépés lehetőségeit keresni.

Nyitva az ajtó

A klub hatéves múltra tekint vissza. A jelenlegi vezetőség (tagjai újjak és régiek egyaránt) mindössze egyéves. Mégis sikerült a haladó hagyományokat folytatva a *Postás Szervező Klub* nyitni tenniük, azaz olyan közösséget formálniuk, amely szívesen fogad soraiba bárkit, aki igényli azt, hogy főruma legyen az értéket hordozó gondolatok kicserélésének, tudván: a szakismeretek elmélyítése a gyakorlatban termelő erővé válik.

A személyi és professzionális számítógépek nagy sikerű és komoly érdeklődést kiváltó bemutatója (január 26–27-én a Postás Művelődési Központ) után a klub újabb rendezvényre hívta egybe az érdeklődőket, és adott lehetőséget számukra egy háromnapos szakmai konferencián való részvételre március 1. és 3. között Balatonfenyvesen. Ez az összejövetel az ilyenfajta szakmai tanácskozások sorában (1981. október, Tokaj; 1982. október, Balatonfenyves után) a harmadik volt.

A program előadásai nagyszerűen tömörítették azokat az időszéri információkat, amelyek ismerete ma elengedhetetlen ahhoz, a postáról alkotott általános képhez, amelynek alap-

ján ki-ki napi feladatát is jobban kapcsolni tudja az egész szervezet működéséhez. A postagondjaival való azonosulás ugyanis nem szűkíthető le kinek-kinek napi szorosán vett munkájára. Az elszigetelten végzett munka ideig-óráig megoldás lehet, azonban a fejlődés nem tűri a lemaradókat.

Szerencsére a klub hatókörébe egyre többen tartoznak azok is, akik — akár naponta — fontos döntéseket hoznak. A közös programokban való részvételük duplán értékes. Egyszerre tanítanak és tanulnak, adják és veszik át a tapasztalatokat. Ezt a nyereséget természetesen valamennyi résztvevő magáénak tudhatja.

Nem célo, hogy a programot itt teljes részletességgel közreadjam, mégis néhány előadás említését — azok értékére való tekintettel — fontosnak tartom.

Az első nap előadását *Ritter Péter*, a Postások Szakszervezete közgazdasági osztályának vezetője tartotta. Előadásának témája a postásértelmség helyzetének elemzése volt. Az elmondottak értékét az adta, hogy nemcsak diagnózist adott, hanem a már megtett intézkedések ismertetésével a terápia is utalt. A délutáni program ugyan változott a tervezetthez képest, mégis a kelet-szlovákiai meghívottak helyett beugró *Bató András* (Posta Központi Járműtelep, szervezési osztályvezető), *Madarász Gézáne* (PSZSZI, csoportvezető), *Csorba Imre* (PSZSZI, gazdasági elemző) és *Pintér Aladár* (PSZSZI, osztályvezető) színvonalas előadásával kárpótolta a hallgatóságot.

Négyük közül — teljesen önkényesen — kiemelem *Csorba Imre* érdekes előadását, amelyben a Magyar Posta készletgazdálkodásában használható néhány matematikai módszert ismertett. Az előadás jól mutatja be azt, hogy egy gyakorlati kérdés megfelelő matematikai modellezéssel hogyan közelíthető meg, és tehető kézzelfoghatóvá a számítógépes megoldás szempontjából. Külön csületesre vált az előadónak az, hogy az eddigi munka kudarcait sem hallgatta el, vállalva

azt, hogy egy-egy jó felvetésből nem mindig születik olyan eredmény, mint amelyet szeretnénk.

A konferencia második napján a *vidéki postaigazgatóságok* (Sopron, Szeged, Pécs) *képviselői* tartottak előadásokat számítástechnikai fejlesztéseikről. A délutáni program is gazdag volt. A vezeték nélküli ágrazat új szolgáltatásairól a Rádió-és Televízióműszaki Igazgatóság igazgatóhelyettese, *G. Tóth Károly* beszélt. Feltétlenül kiemelést érdemel *Gyimesi Józsefné* (Szegedi Postaigazgatóság, gazdasági igazgatóhelyettes) előadása a távbeszélőkötvényről. A szegedi kísérlet a népgazdaság más ágaiban is kipróbált módszert használja. Ennek lényege: hiteltermelés az anyagi erőforrások megfelelő átcsoportosításával.

A konferencia harmadik, szombati munkanapján két előadás hangzott el. A szervezési és számítástechnikai szakterület gondjainak sajátos megközelítését adta *Mihalik Péter* (MPK munkaügyi szakosztály, főelőadó) előadása Elvárás és bérezés a szervezési-számítástechnikai munkaköröknel címmel.

Nézzünk a jövőbe!

A dicséret mellett talán egyetlen hiányosságot említek. Elmaradtak — sajnos, azt kell mondanom: előre láthatóan — az előadásokat követő konzultációk. No, nem arról van szó, hogy tervezve nem voltak. Sőt, program szerint tisztes idő jutott volna egy-egy kérdéskör megvitatására. De hát 5-7 előadás egy napra sok. Másrészt az előadók sem mindig maradnak időn belül, elvéve ezzel elsősorban az előadásokat záró konzultáció (amit nem pótolhat kinek-kinek spontán eszmecseréje) idejét.

A legközelebbi konferenciát szervezők feladata, hogy mérlegeljék az itt leírtakat, s eszerint alakítsanak ki egy minden szempontból kedvező programot. Ehhez pedig valamennyiünk nevében csak a legjobbakat kívánom.

Szilas Péter

Csak tiszta forrásból...

Ez a szép, mély értelmű gondolat a postatörténeti adatok mérítésére is vonatkozik. A történeti tényeket hiteles forrásból ajánlatos származtatni, sem szóbeszédből, sem mások közléseiből. Forrás értékű az adatközlés, ha megjelöljük, hol található a hivatkozott dokumentum, hogy annak valódisága ellenőrizhető legyen. A közlemény valódiságát az olvasó általában elfogadja, csak akkor támadnak kétségei, ha valószínűtlen megállapítással találkozik. Néhány postatörténeti mérítési hibára mutatnék rá.

A *Postás Dolgozó* 1981. évi 2. száma A legelső postamester címmel cikket közölt, amely utalt dr. Szádeczky Lajos postatörténésznek 1870-ben a Posta Közlönyben megjelent közleményére, amelyben Gergely mestert jelölte meg a legelső postamesternek. Forrásként hivatkozott a Budapesti Szemlében 1861-ben megjelent *Antal Szirmai* és műveltségünk c. tanulmánya. A tanulmányban Vass József az Anjouk vámpolitikájáról írt (35., 36. oldal), és itt tesz említést Gergely mesterről: „A vámadó alapjául a III. Endre

alatt készített szabályzat szolgált. Az esztergomiak vámadó fejében a káptalannak évenként húsz budai márkot (480 frt pp.) fizettek. Az újabb vámvitaloknál fizetendő adó hasonló volt az esztergomihoz. A nagymihályi vámháznál (Zemplén megyében) Gergely mesternek a kassai csatában (1313) véghezvitt dicsőségtényeiért, I. Károlytól nyert adománylevele szerint, lengyel sóval terhelt minden szekértől négy darab só, üres szekértől egy nyolcadrészt márk, vásárra hajtott minden lótol s szarvasmarhától egy bécsi dénár fizetett.” Vass József a forrást *Szirmai Antal: Notitia Hungariae... Comitatus Zempleniensis pag. 12. Cassoviae 1789.* (Zemplén vármegye ismertetése) c. művében jelölte meg. *Szirmai Antal* Zemplén megye ismertetésének 34. paragrafusa alatt azt írja, hogy a Kassa mellett vívott döntő ütközetben maga Károly király is részt vett. A harcokban kitűnt a *Sztáray grófok* őse, Gergely mester, a nagymihályi Lőrinc fia, bizonyítja ezt az a kiváltságlevél, amellyel vámszedési jogot (pri-

vilegium teloniale) kapott a család. Ebből egy részlet fordításban: „Amikor a hűtlenség örülétől elvakulva Miklós fia Demeter övéivel és a trencsényi Csák Máté teljes hatalmával... ellenségként szembeszállt, csatát kezdett felségünkkel Kassa városa mellett, ahol fényes győzelmet arattunk, akkor a fent nevezett Gergely mester a harc kíméletlen forgatagába vetve magát, dicséretre méltó módon a királyra iránti hűségben akart elesni; a harc forgatagában testét saját véreben és verítékében áztatva felségünk szemé láttára dicséretre méltó módon harcolt... Ugyanabban a Nagymihálynak nevezett falvában neki adományozzuk a vámszedés jogát olyképpen, hogy minden sóval rakott szekér után... a többi egyező a Vass-féle közléssel. Tehát sem az eredeti forrásban (Szirmai 1789), sem a Vass-féle hivatkozásban (1861) nincs szó semmiféle postamesterségről, vámszedés jogáról, birtokba adásáról. A Posta Közlöny SZ. A. nevű írója (1870) nem lehetett azonos Szádeczkyvel, mert azt Lajos névre keresztelték, és minden

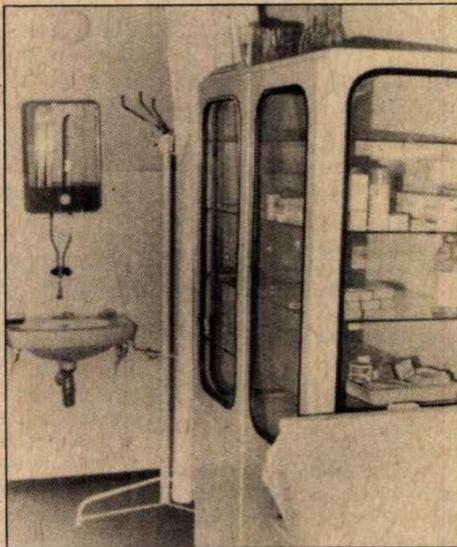
Új üzemorvosi rendelő Egerben

Az egeri postás dolgozók sokéves álma teljesült. Megkezdte rendelését az Eger 1 megyei postahivatalban berendezett új postás üzemorvosi rendelő.

A városban dolgozó postás dolgozók egyre jobban kérték az üzemorvosi rendelő létesítését. Igényüknek különböző fórumokon hangot is adtak.

Az elmúlt évben a dolgozók kérése a Miskolci Postaigazgatóságon megértésre talált. Összel megkezdődött az üzemorvosi rendelő kialakítása, majd berendezése. A január 31-i üzembe helyezési eljárás során a rendelő helyiségét és berendezését kifogástalannak találták. Így *dr. Szóó Gyula* belgyógyász szakorvos és *dr. Bükkérdő Pálné* asszisztens február 1-én heti 5 órában elkezdte a rendelést.

Kállay Albert

Törődjünk többet egészségünkkel!

A korszerűen felszerelt fogorvosi rendelőben csend honol. A rendelési idő véget ért. Dr. Debreczeni Antal fogorvos műszereit rendezgeti. Kissé fáradtnak látszik, de készségesen válaszol kérdéseimre.

— Doktor úr! Ön nap mint nap találkozik rendelőjében a Járműtelep dolgozóival. Általában milyennek találja fogait állapotát?

— Összintén meg kell mondanom, hogy az összkép nem valami kedvező. Meglehetősen sok elhanyagolt fogazatú emberrel találkozom. Különösen a fiatal szakmunkások és az ipari tanulók fogazata gondoatlan. Pedig ebben a korban, a 14. és 18. életév között kellene a fogakkal a leginkább törődni. Ne várja senki, hogy a fogorvos menjen a betegért! Ide a betegnek kell eljőnie, mégpedig idejében és önként.

— Milyen általános egészségkárosító következményei lehetnek a fogak elhanyagolásának?

— Fájós, hiányos fogazattal nem lehet folyamatosan rágni. Ennek következtében a gyomorba csak nagyjából megrágott étel kerül, mely a gyomrot rendkívül mértékben terheli. Ennek következményei: emésztési zavarok, álmatlanság, rossz közérzet, Ezenkívül a beteg fog körül kialakult gyulladós góccok allergiás tünetekkel, izületi bántalmakkal, kiütésekkel, hajhullással járhatnak együtt.

— Tudjuk, hogy a fogszűvelés korunk népbetegsége. Mit tanácsol? Hogyan őrizhetnének meg jobban fogaink épségét?

— A fogakkal azt kell tenni, amire valók. Rágni kell velük. Rágás közben a fogágyra változó nyomás nehezedik, ami ál-

tal a fogágy érrendszerébe friss vér kerül. Ezáltal szinte átöblítődik a fogágyzat. Ügyeljünk a változatos, fehérjedús táplálkozásra! Együnk sok zöldséget, gyümölcsöt, lehetőleg nyersen! Fogyasszunk sok tejterméket: tejet, sovány sajtot! Kerüljük a sok szénhidrátot tartalmazó ételeket: cukrot, csokoládét, édes süteményt! Édesítésre használjunk szintetikus édesítőszeret! Elengedhetetlen a szájhigiéniá betartása. Naponta legalább háromszor mossunk fogat, hogy a felgyülemelő lepedék ne maradjon tartósan a fogazaton. Lehetőleg fluort tartalmazó fogkrémet (Fluorita, Amodont 4, Mentadent) használjunk! Évente legalább kétszer keressük fel a fogorvost, hogy vizsgálja át fogainkat!

— És végül: hogyan érzi magát a Járműtelepen? Megvan elégedve munkakörülményeivel?

— Jól érzem magam, és meg vagyok elégedve. Nézzen körül! Állíthatom, hogy kevés ilyen rendelő van az országban. Ez a csehszlovák gyártmányú Chiradent fogászati szék hidraulikusan emelhető, süllyeszthető, és minden irányba dönthető. A légturbinás fűrőberendezés 300 ezret fordul percenként. Kezelés közben a fogat vízzel és levegővel párhuzamosan hűti. A fogászati röntgennel gyorsan felderíthető a fogak állapota. A műszerek javításáról, pótlásáról a Járműtelep gondoskodik. Nagyon szorgalmas asszisztensnőm van Kapitány Mihályné (Zsuzsika) személyében. Ilyen körülmények között örömmel dolgozni.

— Jó egészséget és jó munkát, doktor úr! Köszönöm a beszélgetést.

Dávid Zoltán

postatörténeti írásán a Lajos név szerepel. Szádeczky Lajos az első postatiszti tanfolyamokon a postatörténet tanára volt. Az 1889-ben kiadott tankönyvében (A postaügyi fejlődésének története) e-korról így ír: „Az Árpádok kihaltával a XIV. és XV. század folyamán a futárok intézménye nemcsak tovább fejlődött, hanem nagyobb kiterjedést is nyert. A XIV. század folyamán uralkodott Anjou-ház, utána a többi idegen dinasztia nagyobb összeköttetést létesített a külfölddel. A nápolyi királyi házból származó Róbert Károly (1308-1342) fenntartotta érintkezését olaszországi rokonaival, majd szorosabb összeköttetésbe lépett Lengyelországgal, miután a lengyel király leányát, Erzsébetet nőül vette. Az összeköttetést rendes posta hiányában követek és futárok által tartotta fenn.” Nincs bizonyítva, hogy: „Ebben az időben nevezte ki Róbert Károly a legelső postamestert Gergely mester személyében...” ahogyan a Posta Közlöny — és ennek nyomán a Postás Dolgozó — azt előadta.

Egy másik merítési hiba. A korabeli dokumentum felüle-

tes olvasása más értelmezést adhat a szövegnek. II. Rákóczi Ferenc 1707. március 23-án ezt írja Bercsényi Miklós főgenerálisnak: „Ezen districtusban (körzetben) a posták szervezeti mind megvannak, de hol öreg asszony, hol gyalog paraszt ember, hol talám (a talán szó régi változata) falábú koldus is hordja a leveleket...” Ez a Szepesi János főpostamester leváltása előtti helyzetet tükrözi. Szepesi nem tartott rendet, nem ellenőrizte a posták működését, állását csupán jövedelemforrásnak tekintette. Rákóczi le is váltotta. Márki Sándor történész II. Rákóczi Ferencről 1919-ben írt nagy munkájában úgy idézi, hogy a „talám” szót kihagyja, és mint tényt állapítja meg, hogy falábú koldus hordja a levelet. (M. S. id. mű II. kötet, 355. oldal. Márki szövegét átveszi az utódo. A dr. Hennyey Vilmos által összeállított Magyar posta története c. mű 109. oldalán ez áll: „... A hadi állapottal járt, hogy a posták egy részének olykor helyét el kellett hagyni, ami a levélzállásban zavart és késedelmet okozott. A fejedelem maga megjegyzi, hogy némely postának csak a

A dolgozók visszajönnek

Szocialista munkaverseny a Bács-Kiskun megyei Távközlési Üzemnél

Bács-Kiskun nemcsak a Szegedi Postaigazgatóság, hanem az ország legnagyobb megyéje is. Az itt működő távközlési üzem nem tartozik a könnyű helyzetben levők közé. Nagy területen egyszerre kell üzemeltetni, fenntartani korszerűtlen légvezetékes hálózatokat, LB-központokat, valamint korszerű kábelhálózatot és crossbar központokat, ami széles skálájú felkészültséget kíván. 255 fős létszámának 80 százaléka 25 szocialista brigádban dolgozik.

— Tavalyi feladataink nem voltak látványosak — kezdi a beszélgetést Gyenes Géza, az üzem fiatal vezetője. — Az év nagyobb feladatain már szinte túl voltunk, amikor felfigyeltünk a hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára indított munkaversenyre szóló felhívásra. Csatlakozásul a dolgozók többletvállalásai három feladatkörre összpontosultak: az állomásbekapcsolások számának 150-nel, a hálózatbontás értékének 600 ezer forinttal, a fenntartási munkaórák számának 2000-rel való növekedésére. Ezeket a vállalásokat az év végére sikerült teljesíteni.

— Nem kis gondot okozott ez a dolgozók nagy megértését kívánata az év során az 5 százalékos üzemanyag-megtakarítás és az anyagellátás bizonytalansága.

— A napi munka eredményessége a brigádok közötti jó munkakapcsolatnak, a megye

nagyvállalataival, intézményeivel való együttműködésnek köszönhető. Ez munkánk elismerését is jelenti. Távközlési feladataink ellátásában jelentős segítség a HTI ceglédi gócéüzemével és az igazgatóság tervezőivel kötött szocialista szerződés. Fontos feladatnak tekintjük a távbeszélő-szolgáltatás javítását, mert a kecskeméti központ bővítéséig a telefonáláshoz nagy türelem kell. Ezért nagy gondot fordítottunk arra, hogy a bővíténi idej üzembe helyezése zavartalan legyen.

— Meggyőződésem — folytatta Ortelli Tibor, az szb titkára —, hogy a jelen gazdasági körülmények közt demokratizmus nélkül nem lehet irányítani. Nagy szerepe van a munkaverseny-mozgalom által teremtett jó munkahelyi légkörnek abban, hogy a dolgozók magukénak érzik a postát a gondjainál együtt. Ennek tudható be, hogy az üzemtől korábban elment dolgozók egy része visszatért. Évente rendszeresen szervezünk kommunista műszakot, melybe az üzem minden részéből bekapcsolódnak. Még a felmondásait töltő dolgozó is úgy érezte, ott a helye. 1983-ban 1007 órát teljesítettünk, a bevétel az igazgatóság lakásépítési alapját gyarapította.

— A szocialista brigádokat időben bevonjuk a feladatok megbeszélésébe, segítjük őket a célok kialakításában. A szocialista munkaverseny nyílt

verseny. Az elismerésre számításba vehető szocialista brigádok helyezését a brigádok vezetőinek kell megvédeniük kollektívájuk önértékelése alapján a brigádvezetői fórumon. Márciusban a termelési tanácskozást követően összeállnak az 1984. évi üzemi szintű fő célok. Ezekhez a gazdasági vezetők a feltételeket igyekeznek megteremteni. A párt-, KISZ- és szak szervezeti tisztségviselők mozgósító munkájukkal segítik, hogy a felszabadulás 40. évfordulójának tiszteletére méltó munkaverseny-eredményeket érjünk el.

— Az együttműködés nemcsak a gazdasági munkában nyilvánul meg. Évente változó székhellyel megtartjuk az üzemben belüli labdarúgó tornát, melyet a mindenkori házigazdák szerveznek. Jók a kapcsolataink a postahivatalok dolgozóival is, keressük a közös programokat. A május elsejei felvonuláson együtt képviseljük a postát. 1983-ban Nagybaracska és Tompa CB rendszerre való átterését is közösen ünnepeltük meg fehérszál mellett. A brigádok gondoskodását jelzi a nyugdíjasok patronálása, iskoláknak nyújtott segítség, a rendszeres gyermeknap műsorok szervezése, és természetesen, hogy idén is megelégedtünk az üzem növekedéséről.

Az üzemvezető-helyettes, Új-szászi Imre szerint a gazdasági munkaközösségek és a szocialista

lista brigádok kapcsolata zavarmentes. Jelenleg 2 működő és 1 jóváhagyás előtt álló vgm segíti az építési, szerelési munkákat. Tagjaik mind szocialistabrigádtagok is, ezáltal a brigádok művelődési, szocialista együttélési vállalásai nem szenvednek csorbát.

A kiemelkedő teljesítményt nyújtó brigádok jellemzője, hogy szívükön viselik munkahelyük sorsát is, kezüket munkájával hozzájárulnak munkakörülményeik javításához vagy a korszerű körülmények megővéséhez. A kecskeméti munkakörülmények nem a dolgozók miatt mostohák. Joggal elvárják a szociális alapellátást, melyhez a megfelelő terület és a dolgozók társadalmimunkafelajánlása évek óta megvan. Közös érdek a vállalkozások, kezdeményezések felkarolása, az újtómozgalomba való bekapcsolódás. Serkentően hatott a szocialista brigádokra, hogy üzemi hatáskörben bírálhatjuk el és díjazhatjuk az újítások jelentős részét. 34-ből 32 elfogadott és bevezetett újítás segítette 1983-ban a napi munkát.

Befejezésnek az szb-titkár gondolatai kívánkoznak: A dolgozók képesek eredményt elérni a felszabadulási munkaversenyben, hiszen a mozgalmat sajátjuknak érzik, sok okos javaslattal, kezdeményezéssel segítik, munkájukat adják hozzá.

Olajos Árpád

Önkéntes tűzoltó

A Budapest 78 Mozgópósta Főnökség által indított Robur gépkocsijárat éppen az Erzsébet-híd felől közeledett a Rákóczi úton a Keleti pályaudvar felé, amikor a benne ülők tüzet észleltek. Az Otthon Áruházal szemben, a Lakberendezési Áruház betürelklámja égett, s szemmel láthatóan gyorsan terjedtek tovább a lángok. Meghazudtolta volna önmagát Kugyelka György járatkísérő, ha nem kéri a pillanatig még habozó gépkocsivezetőt, Nagy Tibort, a Posta Központi Járműtelep 3-as garázsának dolgozóját, hogy forduljanak vissza oltani.

Ugyanis a járatkísérő önkéntes tűzoltó.

Végül is másodpercek alatt egyetértett a két fiatalember, se szó, se beszéd, máris visszakanyarodtak a Baross téri felüljáró előtt, át a záróvonalon. Ám nem volt idő azon gondolkodni, hogy szabályos-e ez, vagy sem. Mindössze néhány úrvezető akadékoskodott a Robur vargabetűje miatt.

Talán fél perc múlva már ott volt a postásautó a Lakberendezési Áruház előtt. A kísérő igazi tűzoltóüggyelgéllel felkapaszkodott a Robur tetejére a gépkocsi poroltójával. Megrántotta a szelepet záró karikát, de nagy megdöbbenésre a csapszeg bennragadt. Ekkor a gépkocsivezető is közbeavatkozott, s ketten feszegették ki. Már csak egy erőteljes ütés kellett az ütőszegre, s Kugyelka György első célzásra etalálta a tűz fészket a porsugárral.

Igyekezniük kellett azért is, mert észrevették, hogy valaki a betürelklám fölötti ablakot nyitogatója, hogy onnan próbáljon oltani poroltóval. Szerencséjére a postás fiatalember megelégedt, mert ha sikerül előbb kinyitnia az ablakot, úgy lehet, az alulról jövő lángok megégetik, a füst pedig pillanatok alatt betölti a helyiséget.

Dicséretet érdemel Kugyelka György járatkísérő, a 78-as postahivatal járatosa, és Nagy Tibor gépkocsivezető.

Az eset március 8-án, 18 óra körül történt.

Aszódi László Antal

Bizonyítási eljárás

Meglehetősen szűkiben vagyunk szórakoztató filmeknek... Ez a megállapítás az utóbbi időben már több ízben is elhangzott. S legyünk őszinték, nem is alaptalanul. A néző pénzéért kikapcsolódnak akar, s nem mindegy, hogy ilyen igényt hogyan és miképpen elégítjük ki. Kielégítjük — mondtam —, és nem kiszolgáljuk. A kettő ugyanis korántsem ugyanaz. A műsorpolitika a várható kasszasiker reményében nem engedheti a jó ízlés alá a mércét, ugyanakkor magától értetődően túl magasra sem állíthatja. Persze az ilyenszerű megállapítások mindig elméleti jellegűek maradnak, ha nem támasztja alá őket valamiféle példa.

A most bemutatandó japán krimi, a Bizonyítási eljárást, mintha éppen ezért vették volna meg.

Maga a műfaj: a detektívtörténet a legtudományosabb elemzések szerint is olyan olvasmány, amely főként szórakoztatni akar, a figyelmet lekötöni. (Ha jól van megírva, úgy ehhez annyi többlet járul, hogy észrevétlenül gondolkodásra serkent, a nyomozóval való együtt figyelésre, s arra is ösztönöz, hogy lehetőleg a leleplezés előtt mi magunk rájövünk: ki is a tettes. (Emellett bizonyos mértékű ismereteket is közvetíthet a színhellyel kapcsolatban, a történet időpontjára vonatkozólag, és természetesen mint háttérrel bemutathatja azt a társadalmi közeget, amelyben játszódik.)

Ha ilyen igényvel nézzük a Bizonyítási eljárás fordulatos történetét, meg lehetünk elégedve. A forgatókönyv ugyanis egy olyan bűntényt választ kiindulási pontjának, amely a felkelő nap országában, vagyis a számunkra kevésbé ismert egzotikus környezetben játszódik. Így, ha nem is elemző igényvel,

de bepillantást nyerhetünk egy távoli ország hétköznapjaiba. Növeli az érdekességet, hogy a nyomozás két szálon folyik: az áldozat kiletének megállapításába bekapcsolódik az Egyesült Államok rendőrsége is. Közösen kutatják: miért is kellett meghalnia egy néger fiatalembernek szülőhazájától távol, éppen Japánban.

A logikai játék mozaiklapjai fokozatosan illeszkednek egymáshoz. Először az áldozat személynére derül fény, majd a név birtokában kiletét állapítják meg. Családi körülményei már előrelépést jelentenek, s felvilágtanak — ha emlékeképeként is — bizonyos politikai körülményeket, s megkérdőjelezzik a japán — amerikai kapcsolatok hitelességét, őszinteségét. Legalábbis abban a vonatkozásban, ahogy a japán nyomozó érez vendéglátói iránt, és nem utolsósorban, amint az amerikai fogadják messziről érkező kollégájukat. E szemléletnek s indulatoknak mélyek a gyökerei. Mélyebbek, semmint azt egy krimi érzékeltni tudná. E tekintetben a Bizonyítási eljárás inkább látéletnek fogható fel.

Ami a műfaj technikai részét illeti: a számunkra ismeretlen Szato Dzsunja rendező fölényes biztonságga pergeti a szereplőket, ismert meg a bűnügy körülményeivel. Színészgárdájában olyan nevek tűnnek fel, mint mellékszerepben a világhírű Toshiro Mifune (Akira Kurosawa sztárja). A rendezés jó érzékkel a látványra is ügyel, a drámai csomópontokra, s ha néhol melodramatikussá válik, vagy túlságosan is bevált megoldásokat alkalmaz, elnézzük, mert a színhely és a körülmények, a számunkra egzotikus környezet lekötő figyelmünket.

Ábel Péter

13. Valaki a Strápa Postára, csak az eszéből a hirtelen kilteték, s el név nem, vagy ebben hirtelen nem jött, meg helyen ez az

Egy ötlet — két újító

Nagy távolságú pénzbedobós adapter — ez lett a végleges elnevezése annak a készüléknek, amely Rákosi Tibor és Németh Lászlóné soproni újítók ötlete nyomán már a gyakorlatban is megálta a helyét. Az utóbbi évek talán legjelentősebb postai, de a Soproni Postaigazgatóság történetében mindenképpen a legnagyobb jelentőségű újítást fogadták el, és vezették be az elmúlt év végén. Ma már 42 olyan nyilvános állomás működik az igazgatóság területén, amely az újítók adapterének segítségével lehetőséget nyújt a belföldi és a nemzetközi távhívásban való részvételre olyan helységekből is, amelyeknek a központja erre nem lenne alkalmas. Ugyanis a győri központban elhelyezett egységek, amellyel, hogy ugyanazt lehetővé teszi, mint egy győri főállomásnak, megoldják azt is, hogy a díjat ott számolják el, ahonnan a beszélgetést kezdeményezik. Az újítás kalkulált éves eredménye, gazdasági haszna 6,4 millió forint, s ennek alapján az újítók százezer forint újítási díjat vehettek fel.

Kirkovits István igazgató átadja az újítáért járó díjat

gondokat megszüntesse, új központrendszer alakítson ki. Valahogy azt kellene megoldani, hogy ezek a nyilvános állomások Győrhez legyenek kapcsolhatók, közvetlenül, tehát a helyi központ kiiktatásával. Ilyen nagy távolságra azonban csak megfelelő adapter segítségével lehet az átviteli utat megépíteni. Ilyen adapter, mint kiderült, már létezett, a Posta Kísérleti Intézet fejlesztette ki korszerű, elektronikus, de nyugati import alkatrészekkel, aránytalanul drágán. Másik hibája, hogy csak vivős átviteltechnikai csatlakozásra alkalmas. Így tovább kellett lépni, míg kidolgoztam egy olyan adapter ötletet, amely mindezeket a hátrányokat kiküszöböli, s egyben megoldja azt, hogy ne csak vivős átviteltechnikai útra, hanem körzetkábelen való átvitelre is alkalmas legyen. Kizárólag hazai elemekből, a korábbihoz képest tizedrésznyi költséggel, tömeggyártásra alkalmas adapterre adtam be újítási javaslatomat.

— **Mi történt az újítással?**
— Kísérleti szerződést kötöttünk az igazgatósággal. S ekkor kezdődött az elméletileg kidolgozott elképzelés gyakorlati megvalósítása. Úgynevezett deszkamodell készítem, s mintapéldány segítségével Győr és Sopron között kipróbálhattuk a készüléket. Persze a kísérlet során sok hiba adódott, ezeket azonban sorban kiküszöböltük. Közben bekapcsolódott a felmerülő műszaki nehézségek megoldásában Németh Lászlóné üzememrőnk, akivel egy szobában dolgoztunk.

— **Így lett Németh Lászlóné is társszerzője az újításnak.**

— Én nem gondoltam először arra, hogy különösebb részem lesz az újításban. Az áramkörök megfelelő kialakítása, a biztonságosabb működés megoldása volt az én feladatom. Ehhez otthon tanulmányoztam a szakirodalmat, s a deszkamodellen kikísérleteztük a legjobb megoldást. Már én is

több újítást adtam be 1974 óta, most is dolgozom egy ötleten. Ebben az újításban — amelyet Tiborral együtt dolgoztunk ki — az volt a szép, hogy végig részt vehettünk a megvalósításban, sőt a gyártásban is. Ugyanis a javító-szerelő üzemenél most alakult vállalati gazdasági munkaközösségnek mi is tagjai lettünk, s még ebben az évben további 50 egységet gyártunk a készülékből.

— **Az újítás szakvéleményezője Hajnal Sándor volt. Magdics Rudolf mint csoportvezető gazdája az újításoknak, ezért tőle kértem értékelő véleményt: mit jelent ez az újítás az igazgatóságnak?**

— Két nagyon fontos program megvalósítását segítette szinte egy csapásra. A nyilvános állomások fejlesztését és az idegenforgalmi helyek távbeszélő-ellátását. Megoldotta a beszélgetések ideje alatti jelátvitelt, ami a tarifaimpulzusok, így a helyes díjazás feltétele. Lehetővé tette a körzetkábelen való jelátvitelt is, így már nemcsak a Balaton partján, hanem Hegyeshalomtól Bük-fürdőig valamennyi idegenforgalmi területen üzembiztosan működnek ezek az állomások. Jelentős többletbevételt hoztak már eddig is. Az újítás jelentősége túlnó az igazgatóságon, ezért átvételre felajánlottuk a többi területi igazgatóságnak is. A Debreceni Postaigazgatóság ugyan már elfogadott egy hasonló jellegű újítást, ez az adapter azonban jelfogós, tehát elektromechanikus szerkezet, a mi újításunk szerint gyártott készülék viszont már elektronikus megoldású, kisebb, könnyebb és lényegesen olcsóbb. A megalkult vgm ki tudja elégténi a többi igazgatóság igényét is, már ebben az évben.

Ez az újítás is azt igazolja, hogy az ötleteket érdemes kidolgozni, mert nemcsak erkölcsi elismerést hoz, anyagilag is megtérül a fáradozás.

Dr. Molnár Sándor

- A heti tanulmányi idő: 5 nap.
- A napi tanulmányi elfoglaltság: 8 óra.
- A tanfolyam alatt a hallgató vállalatától átlagbért kap.
- A tanfolyami ellátás térítésmentes.
- A heti hazautazás költségét az intézet fedezi.

Pályázati feltételek:

- Munkásállományú vagy közvetlen termelést irányító munkakör,
- a szakszervezetben vagy az ifjúsági mozgalomban szerzett tisztségviselői gyakorlat,
- 35 év alatti kor,
- mozgalmi iskolai képzésben 1 hónapnál hosszabb időtartammal nem vett részt.

A pályázat módja:

— A pályázatokat június 30-ig kell benyújtani az illetékes iparági, ágazati szakszervezeti központ szervezési és káderosztályára, a vállalati szakszervezeti bizottságon keresztül.

- A pályázatnak tartalmaznia kell:
 - önéletrajzot,
 - káderkérdőívet,
 - az szb javaslatát, melyet a szakszervezeti bizalmi, az illetékes gazdasági vezető és a pártalapszervezet titkára támogatónak lát.

A pályázatokat a SZOT és az iparági, ágazati szakszervezetek illetékesi bírálják el. A döntésről augusztus 31-ig értesítik a pályázókat.

SZOT Balatonfüredi Oktatási Intézet igazgatósága

Még tart a kísérlet

A dolgozók megkedvelik

Hivatalos vélemény a 3m módszerről

Joggal merülhet fel azokban az olvasókban a kérdés, akik a Postás Dolgozó előző számaiban megjelent, a 3m munkaszervezési eljárás postai alkalmazásáról szóló cikkeinket olvasták, hogy végül is milyen ez a módszer. Alkalmazható-e a fölvetett szempontok, vélemények alapján, van-e perspektívája a postahivatalokban? Ha igen, akkor milyen további lépések várhatók? Hogyan vélekednek a módszerről a Magyar Posta Központjának és a PSZSZI-nek az illetékesei?

Ezeket a kérdéseket boncolgattuk Kirner Györgynél, a szervezési osztály és Lukács Endrénél, a postaszakosztály főelőadóival, valamint Soltész Gusztávvál és Felhős Györggyel, a PSZSZI munkaelemző és módszertani csoportjának munkatársaival.

— **A 3m módszer bevezetésével, illetve alkalmazásával a Magyar Posta legfőbb célja — kezdő a beszélgetést Kirner Györgyné — a hivatalokban dolgozók munkájának megkönnyítése. Tehát a módszer átvételéről és alkalmazásának további tökéletesítéséről nem szabad lemondani, ráadásul ezzel az ügyfelek kiszolgálása is meggyorsul.**

— Kirner Györgynél teljesen egyetért — szól közbe Soltész Gusztáv. — Nem állhatunk meg a módszert tökéletesítésével félúton. Akik 20-25 éve dolgoznak már a régi módszer szerint, lehet, hogy megszokták, és talán ezért is tartják jobbnak, de az egyoldalú mozgás miatt előbb-utóbb kimutatható és sajnos, helyrehozhatatlan károsodást, kopást szenvednek. Célunk a munkahely humanizálása. És erre egyértelműen alkalmas a 3m. Ergonómiai szempontok szerint pontosan felmérhető, mennyivel csökken a mozdulatok száma az új módszerrel.

— **Hogyan került a 3m a Magyar Postához?**

— A 3m-et mint szervezés-módszertani szabadalmat még a KPM vásárolta meg — mondja Kirner Györgyné —, de csak a posta adaptálta, vállalva az úttörő szereppel járó nehézségeket, esetleges buktatókat is. Valamennyien szívügyünknek tekintjük, és pontról pontra figyelemmel kísérjük a módszer sorsának alakulását. A munkaszatlat kialakítása csapatmunka eredménye. A tervezők és alkalmazókból álló szakértőbizottság értékelte a múlt évben telepített 3 kísérleti munkaszatlatról szerzett közvet-

len tapasztalatokat, figyelembe véve nemcsak a módszert, hanem a körülményeket is.

— **Az értékelés során helytállóknak bizonyultak-e azok a kifogások, amelyeket az új asztalok mellett dolgozók korábbi riportjainkban elmondtak?**

— Az értékelés eredményei teljes mértékben azonosok az elhangzott észrevételekkel. Nemkülönböztetve a végső következtetés — **az új módszer jobb, mint a hagyományos** — arra kötelez bennünket, hogy a kifogások figyelembevételével a módszert tovább tökéletesítsük a szabadalom megszatba korlátokon belül. Ennek eredménye: **3m módszer szerint működő 50 asztal telepítése ez év januárjában.** Ezzel párhuzamosan néhány napos oktatás keretében az érintetteket is betanítottuk, hogyan kell az új munkahelyen dolgozni.

— **A három kísérleti asztal alkalmazásakor fölmerült észrevételek, kifogások — mondjuk ki: hibák — lehetőség adta korrigálásával készült el az újabb 50 asztal. Ezzel lezártnak tekinthető a módszer tökéletesítése is?**

— Szó sincs róla! Az új asztalokat egyéves úgynevezett nyúzópórában vetjük alá. Majd újabb értékelés következik, melynek végső eredménye a véglegesített típusbútor szabványtervezete lehet.

— **Felhős Györgyöt kérdezem arról, hogy milyen lényegesebb változásokat hajtottak végre az újabb 50 asztalnál?**

— Elsősorban a fiók méreteit és azzal a súlyát módosítottuk, hogy könnyebben és célszerűbben lehessen kezelni, illetve használni. A levelek tárolására szolgáló bal oldali rekesznél a görgők futásának tökéletlensége, valamint a jobb oldalon levő fiók sok bosszúságot okozó mérethibája elsősorban technikai kérdés, és egy kicsit a gyártók „bűne”. Most ezeket szigorúan a terv szerint készítettük el. A kicsinek ítélt asztalfelületet úgy növeltük, hogy 3 helyett csak 2 levélbedobó nyílást hagytunk meg, az így megmaradt szabad asztalfelületen már jól elhelyezhető a telefonkészülék is. Az 50 asztal nyúzópórája során sem szünetelt a fejlesztés. Valószínű, hogy módosítjuk néhány asztal bedobónyílásának elhelyezését, és ezzel tovább növeljük a munkafelületet. Gondot okozott mindhárom kísérleti helyen a mérleg elhelyezése. Sajnos, ezen nem tudunk egyelőre segíteni. Igaz, az ez idő szerint használt mérlegek nagy helyet foglalnak, viszont korszerűbb mérlegeket az importkorlátozások miatt a közeljövőben nem tudunk beszerezni. A kényelem további javítása végett az 50 asztalnál növeltük az oldalszekrények közötti távolságot, az asztal láb-szerkezetének magasságát, hogy a székeket akadálytalanul lehessen ki- és begörgetni.

— **Az új asztalok gyakorlati tapasztalatait mikor és hogyan összegyűjtik?**

— A Posta Munkalélektani Laboratórium és a PSZSZI kérdőívet állít össze, eszerint a hivatalok értékelik az új asztalokat, egyúttal javaslatokat is kérünk a módosításra. A beérkezett véleményeket, javaslatokat feldolgozzuk, és a szükséges módosításokat elvégezzük. E munkát két szakaszban tervezzük, egy előzetes értékelést kérünk augusztusban, majd a véglegesítést januárban.

Czegledi Cecília

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának április havi programja

Április 11. (szerda), 10 óra, VI. Nép-köztársaság útja 3. Számítástechnika a Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóságon — a PRTMIG műszaki előadók: *Marsovszky László*: Vezeték nélküli automatikus irányítórendszer; *dr. G. Tóth Károly*: A PRTMIG irányításának számítógépes támogatása és kapcsolata a VN AIR-rel; *Pataki Klára*: Felmérések számítógépes értékelése; *dr. Papp Ottó*: Számítógépes döntéshozatali rendszer alkalmazása a PRTMIG központi beruházásainak tervezésénél; *Nyerges Ernő*—*Stefler Sándor*: Mikroszámítógép-hálózatot vezérelt távfelügyeleti rendszer.

— **Lukács Endrét kérdezem, hogy milyen szempontokat vetett figyelembe az 50 új asztalnál?**

— Az asztalokat egy átlagos forgalmú egyesített felvételi munkahelyre tervezték. Egyetlen szempontot határoztunk meg az asztal elhelyezésénél: a műszaki adottságot. Mint például a bankkorlát könyöklőlapjának 72-78 centiméteres magasságát, az üvegsíkon belüli rész legfeljebb 20 centiméteres méretét; de ezek a méretek egyúttal a bankkorlát szabványmeretei is. Jelentős tényező volt még az igazgatóságok vállalkozókedve, az új iránti fogékonysága.

— **Gondoltak-e a nagyobb postahivatalok más felvételi munkaköreire is?**

— A múlt év decemberében már elkezdődött a pénzfelvételi munkaszatlatok 3m szerinti tervezése, és ha minden jól megy, március végére az első három elkészül. Ezeket kísérleti üzemeltetésre adjuk ki, és 6 hónap után, a tapasztalatokat hasznosítva, egy nagyobb szériát újabb egyéves nyúzópórára bocsátunk.

— **Fölsorolna néhány postahivatalt, amelyben januárban új asztalokat helyeztek el? Akad ezek között olyan hely, ahol valamennyi asztal az új módszer szerint működik?**

— A második kérdésre válaszok előbb: Vác 1 és Kaposvár 1 postahivatalban valamennyi egyesített felvételi munkahelyre ilyen asztal került. De hadd jegyezzem meg, hogy most nem a teljes telepítés volt a célunk. Az asztal tökéletesítésének csak használni, ha mellette összehasonlíthatunk ott a régi is, és így több hivatalból kapunk véleményt. Ami pedig a telepítés helyeit illeti: Budapesten a 62-esben hármat, az 5-ösben kettőt helyeztek el az igazgatóság, míg a további 45 vidékre került. Például Szegedre, Debrecenre, Székesfehérvárra, Békéscsabára, Győrbe stb.

— **Az új asztalok gyakorlati tapasztalatait mikor és hogyan összegyűjtik?**

— A Posta Munkalélektani Laboratórium és a PSZSZI kérdőívet állít össze, eszerint a hivatalok értékelik az új asztalokat, egyúttal javaslatokat is kérünk a módosításra. A beérkezett véleményeket, javaslatokat feldolgozzuk, és a szükséges módosításokat elvégezzük. E munkát két szakaszban tervezzük, egy előzetes értékelést kérünk augusztusban, majd a véglegesítést januárban.

Czegledi Cecília

A SZOT Balatonfüredi Oktatási Intézetének pályázati felhívása munkáskáderképző tanfolyami részvételre az 1984/85-ös oktatási évre

A szakszervezeti mozgalom mindig nagy figyelmet fordított a képzésre, a munkásoknak a szakszervezeti munkába való bevonására, a munkások és általában a dolgozók vezetővé nevelésére. E célból szerveződött az intézetben a munkáskáderképző tanfolyam. Pontosabban azért, hogy a fizikai munkás, vezető vagy technikus munkakörben dolgozó — már jelenleg is valamilyen társadalmi funkciót betöltő (bizalmi, főbizalmi, szb-tag, szocialistabrigád-vezető, KISZ-vezető stb.) — a szakszervezeti munkához kedvet, elhivatottságot érző munkások számára elméleti, politikai, gyakorlati alapot nyújtson, képessé tegye őket arra, hogy a szakszervezeti mozgalomban különböző tisztségeket el tudjanak látni.

A tanfolyam résztvevői feldolgozzák az ML Esti Középiszkola anyagát, valamint a szakszervezeti alapismereteket, s erről bizonyítványt kapnak. Az új ismeretek megszerzése mellett a tanfolyam elősegíti a politikai, mozgalmi munkához szükséges munkaszatlat és munkamódszer elsajátítását, olyan vezetői készség kialakítását, mely a mozgalmi munkában nélkülözhetetlen.

A tanfolyammal kapcsolatos tudnivalók:

- A tanfolyam helye: Balatonfüred, SZOT Oktatási Intézet,
- A tanfolyam ideje: 1984. október 22—1985. március 1.

Verseny a javából

... telten szép, élénk, jó illatú, üde, kellemes, élvezetes ...

A jelzőket hallva vajon mire gondol az olvasó? Igen, már hallom is: „tipikus”. Akkor tovább megyek: „édeskés”, „teszt”. S még pár jelző, s újra kérdem, vajon mire gondol az olvasó? „Fáradt”, „bágyadt”, „unalmas”. És aztán hallgassák meg ezeket: „edényízű”, „egérízű”, „szürös”. Most mire gondolnak?

Eljutottunk a jó illatú széptől a szürös szagú rosszig. Szép és rossz. A jelzők ugyan megférnének egymás mellett, de most *borversenyen* vagyunk.

Ha „szép” a bor, ha a kis öblös poharakon át, a gyertya fényében „tisztá-tükrös” — jól van kezelve —, már megfelelő minőséget jelez, „rossz” nem lehet. De lehetnek még hibák. Mert most, a kéz néhány köröző mozdulata után, hogy a megperdült ital illataromája egységben szálljon fölfelé, a bíráló szem után odahajol az orr, s bizony, jócskán ronthat-javíthat az összbenyomáson, mielőtt még a nyelv, a szájpádlás s a torok kimondaná végső ítéletét.

Mertz Árpád borász és dr. Ásvány Ákos, a Borminősítő Intézet igazgatóhelyettese, két nemzetközileg is elismert szak tekintély bírál a Postás Művelődési Központ kertbarát körének IX. borversenyén. Rekord nevezés: 83 féle-fajta bor érkezett a zsüri elé. Újborok, óborok, gyümölcsborok. Fehérek, vörösek. A kóstolás a kora délutánból a késő estébe nyúlik. De aki behozta a „Török szultán”-t, az

„Árvácskát”-t, a „Zuglót”-t, a „Sziget”-et, a „Szüret”-et... stb. stb., kivárja a végét.

Nyolcvanháromszor hangzik el a jelige, s mellé, hogy olaszrizling, muskotály, bánáti vagy szlanka, vagy irsai, oportó, vegyes, csemege, kadarka, s még ki tudja, hány fajta, hány név. A gyümölcsök közül — a szőlő most nem gyümölcs! — kajszi, meggy, ribizke a listán. Meg van egy nagyon jó csipke. (A zsüri azt mondja, majdnem „tokaji”.)

Ezen a versenyen öröm a részvétel. Mindenki, aki elhozta borát, voltaképpen éves munkájának termékét hozta el, sőt több évi munkájának termékét (lásd: óborok). S mindenki boldogan kínálja körbe a poharakat, s örül, ha másnak ízlik, ha a nyelvükkel csettintenek a kóstolás után.

A zsüri ítéletekor csend van. Hallgatják a bírálókat. Tanulnak belőle, hogy jóvőre még jobb borral koccinthatassanak. Jó egészséget hozzá!

Tölg-Molnár Gábor

A ház mindenki előtt nyitva áll

Nagy kö esett le a szívükről a közelmúltban azoknak, akik szeretik a Szegedi Postás Művelődési Házat. Az épület ugyanis Szeged olyan részén található, amelyet lakóházak építésére jelöltek ki. Hét-nyolc éve hangzott el először, hogy a művelődési ház is áldozatul esik a szomszédos lakótelep terjesztésének, öt éve pedig már pontosan is megjelölték: a hetedik ötéves terv első évében csákány alá kerül az épület. Mindezek után kellemes meglepetés volt az a levél, amelyben tavaly novemberben a szegedi tanács illetékesei közölték: elálltak korábbi tervüktől, s belátható időn belül nem tervezik a művelődési ház lebontását. Azt felesleges firtatni, hogy miért születte ez az újabb döntés, s mennyi szerepe van benne a postások több fórumon elhangzott kérésének, mennyi a takarékosabb szemléletnek, s mennyi annak a felismerésnek, hogy a már harmincezer embernek otthont adó lakótelepnek még csak hasonló közösségi létesítménye sincs, a postás művelődési otthon pedig nyitva áll nemcsak a postás dolgozók, hanem a szeged-tarjáni lakosok előtt is.

Minderről azért írtunk ilyen részletesen, mert a tervezett felszámolás alapvetően befolyásolta a művelődési ház tavalyi programjait, a megmaradás viszont kedvezően hat az idej tervekre. Vámos Lászlónak, aki huszonötödik éve vezeti a művelődési házat, gondolnia kellett a jövőre, ezért 1983-ban is folytatta az előző évben megkezdett gyakorlatot: a klubokat

és az ismeretterjesztő előadásokat „bevitte” az igazgatóságra, a régi tanácsterembe. Az már más kérdés, hogy ott olyan gyökeret vertek ezek a rendezvények, amelyet nehéz lesz elszakítani: kétszer-háromszor nagyobb a látogatottságuk, mint korábban a művelődési házban. Úgy látszik, munkaidő után szívesebben maradnak ott helyben egy-egy rendezvényre a postások, mintha ki kellene mozdulniuk az épületből, emellett a jelek szerint a város szívében több érdeklődő ember található, mint a lakótelepen.

Persze a sok érdeklődőhöz elengedhetetlen a megfelelő program. Ezzel sincs gond, mert mind a négy klub (hanglemezbarát-, kertbarát-, természetjáró- és nyugdíjas-) foglalkozásait, valamint az ismeretterjesztő előadásokat jó értelemben vett megszállott emberek vezetik. Havonta általában egy-egy foglalkozást tartanak minden klubban, illetve ismeretterjesztő sorozatban, mindig a hallgatók által kért témákból. Két sorozatra különösen büszkék, hiszen hasonló nincs a városban. Az egyik, a *Képzőművészet és zene* címet viselő, tavaly ősszel indult, nyolc előadással álló sorozat, amelyben Európa híres képtárait mutatják be diákon, s melléjük a képekkel összefüggő zenét hallgathatnak a résztvevők. A másik büszkeség az immár második esztendeje futó *Szegedről szegedieknek* sorozat, amely ismert vagy kevésbé ismert szegedi nevezetességekbe kalauzolja el az érdeklődőket. A sorozat népszerűsége néha minden

várakozást felülmúl: százhetvenen vettek részt például a februári programon, amelyben az alsóvárosi templomot mutatták be.

A művelődési ház évente valamivel több mint egymillió forinttal gazdálkodik. Ennek az összegnek nyolcvan százalékát — nem kis szó — saját rendezvényeinek bevételéből szerzi, s csak húsz százalék a támogatás. Tavaly 185 ezret kaptak a Szegedi Postaigazgatóságtól, háromezret az igazgatóság szakszervezeti bizottságától, s 90 ezret a Postások Szakszervezetétől. Ez utóbbi nagyon jól jött, ennek felhasználásával tudtak új berendezést vásárolni a klubszobába, hangfalakat és erősítőket venni, s megjavítani a tetőt a biliárdszoba felett. Minderre a saját erő már kevés lett volna. Az idén — vagy esetleg jövőre — újabb elodázhatatlan munka következik: szükség van ugyanis az épület külső újrafestésére. Ez több százezer forintot igényel, így azután ismét csak a szakszervezet támogatásában reménykednek a szegediek...

A fentiek ismeretében természetes, hogy mindent megtesznek a bevétel növeléséért. Mindent megtesznek — de mindent azért nem engednek meg, még ha kecsesgöte is lenne anyagiilag. Elutasították például egy nem postás dolgozó kérelmét, aki lakodalmat akart rendezni a házban... Tartják magukat ahhoz, hogy a művelődési háznak mégiscsak a művelődést kell szolgálnia. Jó bevételt hoz a 260-270 gyerekkel működő balettiskola, és kifizetődők a sza-

bás-varrás tanfolyamok, amelyek újabb már kihelyezett formában, Szeged környéki községekben is tartanak. Bevételi forrás a biliárdszoba is: a hét két napján csak a postásoké, a többi napon idegenek is jöhetnek, de csak olyanok, akik kiváltották a tagsági igazolványt.

A művelődési ház szombat — vasárnap moziként is üzemel, s ez a mostoha szegedi moziviszonyok között anyagi előnnyel kecsegtet. Bár csupa sikerfilmet játszanak, az érdeklődés változó: van, hogy nemcsak megtekinik a 282 férőhelyes mozi-terem, hanem még rendkívüli előadást is be kell iktatni, máskor alig lézengenek a teremben. Egy harmincezeres, mozi nélküli lakótelep szélén szinte hihetetlen ez a közömbösség. Pedig a ház vezetői még a gyerekekre is gondolnak: számukra három hónapon keresztül bérlettel látogatható matiné szerveztek kéthetenként, vasárnap délelőttre. A februárban kezdődött akciótól azt várják, hogy a felnőtteket is odaszoktatja a postásmoziba...

S ha már a propagandánál tartunk: a ház műskínálata nyomdai formában, havonta negyezer példányban jelenik meg. A postás dolgozók kérés nélkül megkapják, a rendszeres látogatóknak postázzák, a többi pedig a hírlapkezelőkkel dobatták be az újságokkal együtt a levélsekereinkbe, elsősorban a szomszédos lakótelepen. Ezzel is jelezni akarják: a ház mindenki előtt nyitva áll...
Reigl Endre

... az enyém tetszett a legjobban

Az egyik képen úrhajó száll fel, a másikon zsiráf, elefánt, róka heverészik a fűben, a harmadikon egy holló áll a telefonon. A legjellemzőbb viszont, a minden elhelyezési szempontot figyelmen kívül hagyó, a rajzlap jobb felső sarkában magányosan mosolygó bohóc. Muszorgszkij, ha végigsétálhatna a galérián, lehet, új művet komponálna. Egy gyermekrajz-kiállítás képei címmel.

A hollóról és a telefonról azt is ki lehet találni, hogy postás dolgozók csemetéi ragadtak színes ceruzát, hogy beküldhessék a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának gyermekrajz-pályázatára műveiket.

A mai modern gyerekek már másképp játszanak, tanulnak, élnek, mint annak idején nagyapáik, de rajzolni még mindig ugyanúgy szeretnek — 24 versenyző 104 rajza érkezett be —, csak a téma más. Muszorgszkij még négyökrös szekeret, táncoló kiscsibéket lát a képeken, a mai kisiskolások versenyautót, rakétát, műholdat festenek rajzlapjukra.

A beküldött munkákból a Bitskey Gábor művészettörténész vezette zsüri 31-et választott ki, s ezeket február 16-tól lehetett megtekinteni a TIG Horváth Mihály téri épületében. A kiállítás megnyitójára az ifjú művészeket is meghívták,

sütemény és üdítő várta őket, hozzá Borsányi Irén műsora a telefonos elefánttal és sok más kedves gyermekdallal. Ezután következett a legizgalmasabb pillanat, a könyvjutalmak átadása. Néhány rajzot elküldtem majd az ez évi, hasonló jellegű indiai pályázatra. A többi alkotás és a kiállítás pedig szépen lassan elfelejtődik. Azaz mégsem. Hisz évek múlva is fel lehet majd lapozni a vendégkönyvet, és elolvasni, mi is volt a látogatók véleménye. Most csak a versenyen is indult Z. Mariann bejegyzését idézzük: *Nagyon örülök az első kiállításomnak, az enyém tetszett a legjobban.*
Csala Lajos

POSTÁK TÖRTÉNETE

Több mint százfőnyi érdeklődő körében nyitotta meg február 10-én Juhari Istvánné, a Magyar Posta postaszolgálati igazgatója Miskolcon, a Borsod—Miskolci Múzeum három termében „Az észak-magyarországi posták története” elnevezésű kiállítást. A kiállítást a Postamúzeum, a Bélyegmúzeum, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Heves megyei Múzeumi Igazgatóság közös vállalkozása révén rendezték.

A kiállítás célja az, hogy bemutassa Észak-Magyarország hírközlésének (posta, távíró, távbeszélő, rádió, televízió) múltját, jelenét és fejlődésének távlatait. Bár a Miskolci Postaigazgatóság hazánk legfiatalabb területi postaigazgatósága, de postahivatalai közül Vilmány, Tállya, Bodrogkeresztúr, Tokaj már négy évszázadnál is hosszabb idő óta lát el postai szolgáltatásokat. A kiállítás a hírközlés ezeréves történetét korszakokra bontott tablókon, dokumentumokkal, hiteles levéltári okiratok fénymásolataival mutatja be, ismertette a kor társadalmi, politikai, katonai viszonyait. A kiállítás a múltat, a jelent és a jövőt képviseli, érdekes, izlées, a fejlődést hűen mutató, látványos elrendezésben.

Az írásos anyagon és a postatörténeti képek kópiáin kívül igen érdekesek a postaforgalmi kezelési eszközök, valamint a távközlési berendezések a szolgáltatások kezdetétől a napjainkban használt korszerű rendszerekig. Igen látványosak az 1820—1850 korabeli postás egyenruhák és fegyverek. A bélyegkiállítás a bélyeggyűjtőknek szerez nagy örömet.

Ami pedig a legfontosabb, a kiállított berendezésekhez hozzányúlni szabad. A telefonok egy részét és a távgépíró működés közben bárki kipróbálhatja.

A kiállítás minden korosztálynak szól. Naponta átlag 60-70 érdeklődő látogatja. Októberig tekinthető meg. A látványos, nagy szakértelemre valló rendezésért külön dicséret illeti az észak-magyarországi posták történetének búvárvárját, a kiállítás rendezőjét, dr. Kamody Miklóst.

Horváth Dezső

Táncolni jó

— De még jobb, ha tud is az ember — teszi hozzá Guller János, a társastánc-tanfolyam vezetője.

A Postás Művelődési Központ egyik földszinti termében tanulnak, gyakorolnak szombatoként a tanfolyam résztvevői. A csoportok ilyenkor kora délelőttől estig váltják egymást. Guller tanár úrral az egyik órákői szünetben beszélgetünk.

— Nyolcadik éve, 1976 óta vezetem a tanfolyamot a PMK-ban. Akkoriban sem voltak gondjaink a létszámmal, de erre az évfolyamra minden eddigénél többen jelentkeztek. A kezdő csoportban 110-en, a haladón 85-en tanulnak. Ezenkívül működik még a '81-ben alapított táncklub is 35 taggal. Ők a legtehetségesebb és a leg-hűségesebb tanítványaim.

— Mivel magyarázza ezt a megnövekedett érdeklődést, holott a hétköznapi gyakorlatot látva azt gondolhatnók, az ilyesmi fölött eljárt az idő? Vagy legalábbis nem korszerű, nem divat na tánciskolába járni.

— Azt hiszem, tudom, mire gondol. De nem állítanám, hogy a társas szórakozás, a bizonyos normák által szabályozott társas élet kiment volna a divatból. Az, amit a 70-es években láthattunk, inkább csak a régi, konvencionális kötöttségek fellazulásának folyamata volt. És a fiatalok akkor is kialakították maguk között egyfajta szokásrendet, amely azután a társas élet kereteit alkotta. Az új, határozottabban körülírt normák most vannak kialakulóban, de az igény még korábban keletkezett. Miért lett volna különben olyan elsöprő sikerük a tánccházaknak, miért lett divat egy csapásra a dinamikus torna, a jazz-ballett vagy akár az aerobic?

— Úgy értem, hogy a fiatalok formát keresnek? Tartalmasabb, kulturáltabb szórakozás-

ra vágyanak? Hogy ennek például a tánc is eszköze lehet, és a tánciskola fórum?

— Pontosan. Bár ők ezt bizonyára nem így fogalmazzák meg. A tanítványaim, a gyerekek — ahogyan szólított is őket — egyszerűen csak jól akarják érezni magukat. Mivel foglalkozunk itt a tánciskolában? En tud-lajdonképpen a tradicionális anyagon át a mozgáskészséget akarom fejleszteni. Nem célolok, hogy hibátlanul megtanítsam az angol keringőt vagy akár a charlestont. Talán könnyebb elmagyaráznom egy példán, mire gondolok. Vegyük például a diszkót! Ott ugyebár mindenki úgy táncol vagy mozog, ahogyan akar, de leginkább csak ahogyan tud. Szerintem ott csupán az érzí valóban jól magát, akinek van valami természetes érzéke a mozgáshoz, és netán még jól is áll neki az, amit csinál. A többiek pedig megpróbálják utánozni őt, de nem hinném, hogy aki másol, ugyanolyan jól mulatna.

— Nálam megtanulnak valamit, azt szeretném, hogy legyen annak a fiúnak vagy lányának egy jól elsajátított, biztos mozgáskultúrája, amelyet majd ott használ fel, ahol szüksége lesz rá. Ha diszkóban, akkor ott. A lényeg az, hogy ne érezze magát sutának, elfogódottnak, mert akkor vége a szórakozásnak.

— Tanár úr! Az ön foglalkozása tánc- és illemtanár, vagy legalábbis sokáig így hívták. Így van-e még ma is?

— Hogyne! De még a legkö-töttebb táncleányeket sem vonalzóval tanítom, és az illemtanár is az. A társas érintkezés bármely helyzete bármikor megköveteli, hogy az alkalomnak leginkább megfelelő magatartást tanúsítsuk. Ehhez pedig nem tankönyv kell, hanem gyakorlat. Készséggé kell fejleszteni a társaságban való megjelenést. Hogy lehet ezt gyakorolni? Elmondanék egy esetet. Egyszer magam köré szólítottam a gyerekeket, és az egyik lányom nem jutott szék, állva maradt. Én néhány mondat után felálltam, hoztam egy szé-

ket, majd folytattam a beszélgetést. Azóta, ha így leülünk, minden fiúnak csak úgy jár a szemem, nem maradt-e valaki szék nélkül.

— Vagy egy másik történet. Tudja-e például, honnan ered a „Szabad?” szócika, amellyel a férfi táncra kéri a nőt? A rokkokorából, amikor is a kérdés még így hangzott: „Szabad legyen eszedem, hogy vélem egy táncot lejtsem!” Nos, ma egy kicsit rövidebb, ugye? De a gesztus megmaradt. És így kanyarodhatunk vissza ahhoz, amit maga mondott. Ahhoz, hogy a fiatalokban újra felmerüljön — ha szabad így mondanom — az igényesség igénye.

Mert a forma, ahogyan és amilyen szabályok szerint közeledünk egymás felé, nos, ez változhat az idők során, de hogy csak tisztázott és valamilyen rendszerbe foglalt konvenciók útján érthetjük meg egymást igazán, az ma is épp úgy igaz, ahogyan már az ókorban is igaz volt.

— Ezt úgy értsem: a megértett és ezért vállalt kötöttségekkel követt útton haladhatunk szabadon?

— Igen. De én még hozzátenném — táncról és fiatalokról lévén szó —, az ember játékos lény, és a tánc is egyfajta játék. A test örömteli játéka. A táncnak szabályai vannak, a táncnak koreográfiája. Ezt kell megtanulni, hogy a tánc valóban az lehessen a táncosnak, ami a felszabadult életöröm kifejezési eszköze.

Pintér Károly

Előkelő helyezés — összefogással

Látványos vetélkedés helyett családi programok

A szabad szombat bevezetése sok tekintetben csalódást is keltett, hiszen a rövidített munkahét mindkét szabad napját csak nagyon kevesen tudják pihe-néssel tölteni: kulturálódásra, sportolásra szinte alig jut idő. Az utóbbinak tömeges méretű kiterjesztése ezért nemhogy felgyorsult volna, hanem megtorpant. Azok a felnőttek, akiket nem szoktattak hozzá idejekorán a rendszeres testedzéshez, kikapcsolódás alatt még mindig a televíziót értik, semmint a mozgást a hegyekben, a sportpályákon.

Jó munkamegosztás

Nem könnyű a dolguk hát a vállalatok, intézmények társadalmi szervezeteinek sem, hogy a meghirdetett programokra megfelelő számú jelentkezőt toborozzanak. Hogy azonban mégsem lehetetlen, jó példa a Budapesti Postaigazgatóság törzse, melynek alapszervezete a legjobbak közé került 1983-ban a munkahelyi olimpia II. kategóriájában.

Tóth Tibortól, a tszb kulturális és sportfelelősetől, valamint Zsolt Páltól, az alapszervezete, és Vajtai Imrétől, a KISZ sportfelelősetől arra kértünk választ: hogyan és milyen sportágak-

ban sikerült mozgósítani a törzs dolgozóit.

— A tavalyi jó eredményt elsősorban azzal értük el, hogy a központi és a saját rendezvények propagálását, szervezését minden esetben összehangoltuk, nem dolgoztunk „kétfelé” — mondta Zsolt Pál. — A szoros kapcsolatot persze megkönnyíti, hogy egy épületben vagyunk. Bár a feladatokat nem osztottuk szét mereven, a fiatalok által kedvelt versenyszerű sportoknak (atlétika, labdajátékok) a KISZ a gazdája, a természetjáró programokat pedig általában a szakszervezet állítja össze.

— A Pali vezette családos autóbusz- és gyalogtúrák olyan népszerűek — szól közbe Tóth Tibor —, hogy egy különjárat is elkelve számukra. Az igazgatóság önköltségi áron igényelhető saját autóbuszára ugyanis anynyi a jelentkező — tavaly például 89 alkalommal adtuk ki az alapszervezeteknek —, hogy időnként a járműtelepről kérünk pótlást, de ez persze drágább megoldás.

— Tavaly tíz alkalommal hirdettünk egynapos országjárást — veszi vissza a szót Zsolt Pál —, többek között Gyöngyös—Mátraháza—Kékestetőre, hosszabb sétákat is közbeiktatva. Kombináltunk vonat- és hajóutazást gyalogtúrával Sió-

fok—Balatonfüred—Koloskaforráshoz, rendeztünk emellett kirándulást csak gyerekeknek, Tata környékére, és külön a nyugdíjasok számára a Velenicei-tóhoz. Szerveztünk ezenkívül többnapos programokat, olykor külföldre is.

Szintén nagyon sikeresek voltak az evezős túrák. Az igazgatóság 8 kielbótjából kettőt a törzs használ, s ezek májustól szeptemberig mindig foglalva voltak. Nagyon sokan — összesen 1500 alkalommal — kérték el tavaly a törzs által vásárolt négy bérletet, mellyel, felmutatásra mindennap, bárki, bármikor, majdnem valamennyi budapesti uszodába és strandra beléphetett.

Megoldás a teremsportokra

— Nehezebb helyzetben voltak a teremsportokat kedvelő fiatalok — kapcsolódik a beszélgetésbe Vajtai Imre —, mivel tudvalevőleg kevés az ilyen létesítmény. A törzs KISZ-szervezete ezért kétoldalú együttműködési szerződést kötött a közeli Postaforgalmi Szakközépiskolával: mi hetente egyszer használhatjuk tornatermüket, az iskolások pedig látogathatják pincklubunkat. Ezt a lehetőséget egyéni gimnasztikára, de főleg kosárlabdázásra egyre többen kihasználják. A fiatalok rendszeresen átjárnak, sportolás után pedig beülnek valahová egy pohár sörre, kávéra, s ez a közösségi szellemet is erősíti.

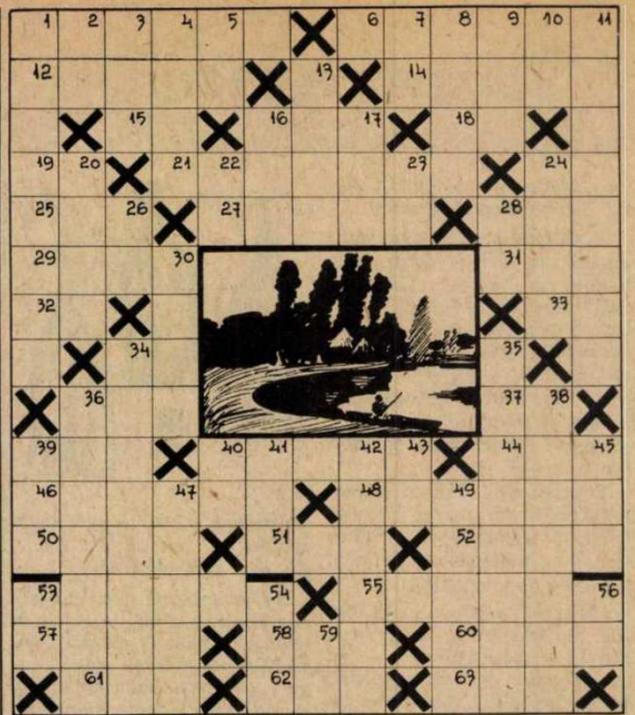
Szeretnek a fiatalok asztaliteniszezni is, a legnépszerűbb sportág azonban a vegyes röplabda, az V. kerületi KISZ-bizottság ilyen tornáin évi 18-20 alkalommal veszünk részt. Sokan fűrészlé a röplabda „vegyes”, de nálunk annyira beavált, hogy üzemi bajnokságokra is bátran merjük ajánlani. Emlí-

tést érdemel még — szintén az V. kerületi KISZ szervezésében — a Verőcsemaroson minden évben megtartott sportnapok, amelyen 1000—1200 fiatal méri össze erejét röplabdában, gránátdobásban, fejelésben, labdarúgásban. A mi fiataljaink ott is mindig képviseltek magukat, s a múlt évben, a 80 tagú csoport alatti kategóriában, összesített II. helyezést értek el. Ezel kapcsolatosan említeném meg azt, a többek által felvetett, és a Postások Szakszervezetének már jelzett kifogást, hogy a munkahelyi olimpia értékelési módszere elavult. A pontozás ugyanis „darab-darab” alapon eseménycentrikus, azaz nem vehető tekintetbe, hogy hányan vesznek részt a sporteseményeken.

— A jövő tendenciája — mondja ismét Tóth Tibor — nem az igazgatóságok közti, a tömegsporttól bizony már régen elszakadt, látványos vetélkedés, hanem a tét nélküli, kötetlen, családias programok. Ezt kívánja elősegíteni a tszb, a mellette működő sportbizottság, karöltve a sportfelelősökkel. Az évi több mint 200 ezer forint sporttámogatást — amelynek egy részét az igényeknek megfelelően osztjuk szét az alapszervezetek között — általában mindenhol ilyen jellegű sporttevékenység ösztönzésére kellene fordítani.

Örömhír végül a testedzést kedvelőknek, hogy a mindig túlszűfolt római-parti üdülő „kisegítésére” röplabda- és teniszpályát épít igazgatóságunk Dunakeszin, a régi munkásszálló parkjában. Az átadást augusztus 20-ra tervezzük, s a különböző feladatokra máris sok társadalmi munkás jelentkezett. Ugyancsak erre a közösségi célra ajánlotta fel a törzs alapszervezete a munkahelyi olimpia jó helyezéseért kapott pénztartalékát mintegy felét.

Simon Zsuzsanna

Paál László a XIX. századi tájfestés kiemelkedő egyénisége volt. Erdélyben született, édesapja postamesterekből tartotta el — szegényesen — családját. A művész fiatalon, harminchárom éves korában hunyt el Franciaországban, 1879. március 3-án

VÍZSZINTES

1. Vulkanikus kőzet. 6. A Bogáncs írója. 12. Üdülőhely a Velencei-tó partján. 14. Paál László műveinek felkutatója (Béla). 15. A jelen. 16. Mértani fogalom. 18. Elsüti a fegyvert. 19. Amerikai szexbomba. 21. Itt volt postamester Paál László édesapja. 24. Tagadószó. 25. Mesterséges nyelv, jelentése utód. 27. Valódi. 28. Lóbiztatás. 29. Francia regényíró. 31. Tudományos szerv névbetűi. 32. Fém. 33. Szolmizációs hang. 34. Latin és. 36. Dupláza mellébeszélés. 37. Görög betű. 39. Maró folyadék. 40. Paál László festménye. 44. Angol sör. 46. ... van, gödör is van (népdal). 48. Amerikai filmszínész. 50. Női név becézve. 51. Idegen három. 52. A nyelv igéje. 53. Múterem. 55. Porcelán termékeiről híres. 57. Gyümölcs, szeszes lében.

58. Ír katonai szervezet. 60. A japán teaházak hölgye (ford.). 61. Idegen tagadás. 62. Latin nap. 63. Szúr.

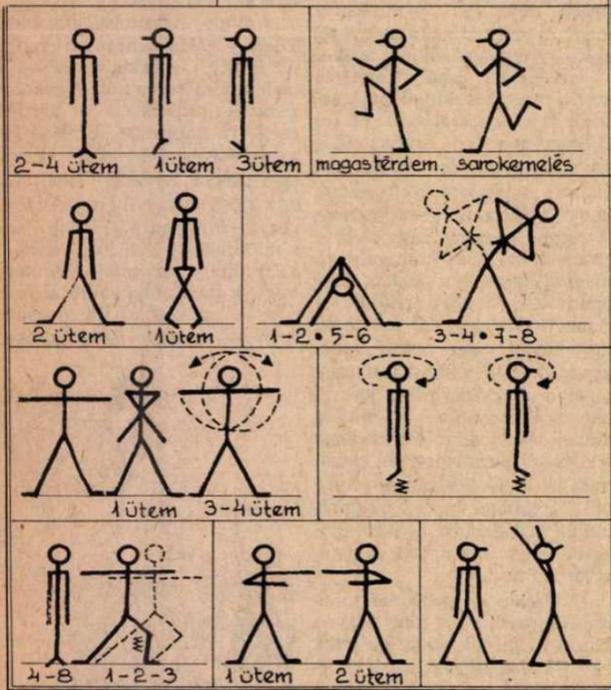
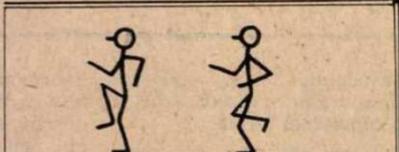
FÜGGŐLEGES

1. 1873-ban érkezett e fontainebleau-i erdő peremén levő művészfalucskába Paál László. 2. Az ezüst vegyjele. 3. Itt született Paál László. 4. Keleti nép. 5. Római számok. 7. Igeköltő. 8. Tölcsérszerű fehér virág. 9. Színművész (ford.). 10. Mörzejel. 11. Paál-festmény. 13. Halfajta. 16. Seregi egyenemű betűi. 17. Panaszszó (ford.). 20. Régi. 22. Német tojás. 23. Kardot forgat (költ.). 24. Sporteszköz. 26. Állati lak. 28. Lokomotív ... 30. ... Troll (Heine). 34. ... vihar — Paál-festmény. 35. Paál-festmény. 36. Énekhang. 38. Bontanék. 39. Ruhaki-egészítő. 40. Francia várbörtön (ford.). 41. Nagy edény. 42. Ez a hal nem hal. 43. Stroncium. 45. Hárfa. 47. A tisztjelöltet, hadapródot hívták így. 49. Szín (ford.). 53. A kén és a bór vegyjele. 54. Zacsós ital (ford.). 56. Decigramm. 59. Fedd.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: április 8.

TORNA MUNKÁK KÖZBEN

1. Kiindulólhelyzet: alapállás. Helybenfutás 30 másodpercig. (5 másodpercig gyorsabb, 5 másodpercig lassúbb tempó.)

2. Kiindulólhelyzet: alapállás. 1. ütem: lábujjállás. 2. ütem: alapállás. 3. ütem: sarokállás. 4. ütem: kiindulólhelyzet.

3. Kiindulólhelyzet: helybenjárás, 4 lépés magas térdemeléssel, 4 lépés sarokemeléssel.

4. Kiindulólhelyzet: terpeszállás. 1. ütem: szökkenés lábkezeszéssel. 2. ütem: vissza kiindulólhelyzetbe.

5. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kéz csípőn. 1-2. ütem: törzshajlítás előre. 3-4. ütem: törzshajlítás balra. 5-6. ütem: törzshajlítás előre. 7-8. ütem: törzshajlítás jobbra.

6. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, kar oldalsó középtartásban. 1. ütem: test előtt karkeresztelés. 2. ütem: karlendítés oldalra. 3-4. ütem: karkörzés befelé.

7. Kiindulólhelyzet: alapállás. Szökdelés páros lábon, 90 fokos fordulatokkal, 4 ütemen keresztül jobbra, majd 4 ütemen keresztül balra.

8. Kiindulólhelyzet: alapállás. 1-2-3. ütem: kilépés balra támadóállásba, kar oldalsó középtartásban, rugózás háromszor. 4. ütem: kiindulólhelyzet. 5-6-7. ütem: kilépés jobbra támadóállásba, karlendítés oldalsó középtartásba, rugózás háromszor. 8. ütem: kiindulólhelyzet.

9. Kiindulólhelyzet: terpeszállás, mindkét kar bal oldalsó középtartásban. 1. ütem: törzsfordítás jobbra és kartartáscsere. 2. ütem: törzsfordítás balra, kartartáscsere (körülbelül nyolcszor, tízszer ismételni).

10. Kiindulólhelyzet: alapállás. Helybenjárás. Járás közben karmelés beléggzéssel, karlendítés kiléggzéssel.

A tornagyakorlatokat mindig nyitott ablak mellett végezzék!

Hamar Gábor

Saját tanmedence kellene

A kajak-kenusok nehéz éve után

Hozzávetőleges adatok szerint az országban évente mintegy hatezer-, a Postás Sportegyesületben pedig legalább hatszáz 9-14 éves gyerek ismerkedik meg a kajak-kenusporttal.

Ez a szám önmagában sem lebecsülendő, de még többet mondanak az utóbbi öt esztendőben — a szakosztály 1978-ban történt feléledése óta — elért eredmények: 1982-ben a versenyzőgárdából hatan kaptak arany-, négyen ezüst-, ötven bronzjelvényt minősítést. A sikerek egy részét az edzői létszám megduplázásának, Fejős István vezetőedző, Kovács József, Gilicz András, Kindl László szakszerű, lelkiismeretes munkájának volt köszönhető. Rendkívül nagy segítséget jelentett másrészt, hogy Békásmegyeren, a Zipernowsky úti iskola igazgatónője, dr. Szilárdi Imréné és a tantestület valamennyi feltételt megteremtett mind az utánpótlás toborzásához, mind a rendszeres tornatermi edzésekre. A többi hét iskolában engedélyezett toborzással így lehetővé vált, hogy évente legalább 100 tanuló járjon edzésre, de ennél sokkal többen ismerkedtek meg a vízi léttel, tanultak meg evezni. Ez már tömegsport méretű tevékenység.

A fejlődésnek ez a szép íve azonban megszakadt 1983-ban:

a szakosztály létszáma 60 tagúra csökkent, és az öt ezüst, valamint a három bronz minősítésen kívül aranyjelvényt senki nem érdemelt ki.

Amint arról Makai Attila, a kajak-kenus szakosztály vezetője tájékoztatta lapunkat, a megtorpanás több okra is visszavehető. Az egyik az, hogy tavaly két edzőjük megvált az egyesülettől, és mivel egy edző legfeljebb 30-35 gyerekkel foglalkozhat eredményesen, a másik kettő a legjobb akarattal sem tehetett eleget a követelményeknek.

A másik ok az volt — és ez a megcsappant létszámra is magyarázat —, hogy a gyermekek a nyolc általános iskola befejeztével elérték a választás korát: ki szakközépbe, ki gimnáziumba iratkozott, ki dolgozni ment, de mindenképpen „váltott”, és ezért szükségképpen máshová, messze került az egyesülettől. Nagy szerepet játszott a lemorzsolódásban az a tény is, hogy a túlnyomórészt Békásmegyeren lakó tanulóknak csupán este 7-től 9-ig adott lehetőséget a Népstádion, hogy tanmedencéjében és erőfejlesztőjében edzék magukat. Ezt a lehetetlen beosztást — a tíz év körüli gyerekek hosszú utazás után, az éjszakába nyúlóan értek haza — teljes joggal elleneztek a szülők, eltöltve csemetéiket a sportolástól.

A tavalyi nehéz év után azonban ismét élednek a szakosztályok. Kovács József szakedző mellé máris leszerződtek két segédedzőt, s a már befejezett első, sikeres tavaszi toborzással 160 tagúra töltötték fel a létszámot.

Mindez még kevés lenne az egyéb feltételek megteremtése nélkül. Tárgyalásokat folytatnak ezért a római-parti Kalász utca egyik eladó telkének a megvételére. A remélhetőleg rövid időn belül birtokba vehető területen szeretnék felépíteni az önálló tanmedencét és az erőfejlesztőt, továbbá egy hajóépítő műhelyt. A járműteleppel ezenkívül olyan saját hajózállító-kocsit gyártanak, mellyel végre a kajakok, kenusok nagy távolságra való szállítása — többek között vidéki versenyekre — is megoldódik.

A számítások szerint ezek az elképzelések öt éven belül való-

ra válthatók. Ezután pedig — hosszabb távon — azt tervezik, hogy a római-parti postás üdülő medencéjét befedik, s a vizet 2-3 fokkal felmelegítve téli edzésekre is alkalmassá teszik.

Ha tehát az újra megerősített edzőgárda hű marad a szakosztályhoz, és ha a frissen toborzott tanulókból sem morzsolódik le több a szokásosnál, minden esély megvan arra, hogy az országosan az első három nevelőegyesület közé tartozó PSE kajak-kenus sportága ismét megizmosodik. Feltehetően annyira, hogy az 1978 és 1982 között szép teljesítményeket felmutató szakosztály a B kategóriát is megpályázhassa.

Segítségét remélve céljaik eléréséhez a posta illetékes szerveitől is, melyek az önálló-sodás után bizonyosan hatható-sabban támogatják majd a Postás Sportegyesületet.

— simon —

POSTÁS DOLGOZÓ
A postások szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest XIII., Váci út 73. Telefon: 497-950
Levél cím: Budapest, Postafiók 43. 1553
Egyszámú szám: MNB 215-51 628
Felelős kiadó: KISS JENŐ igazgató
Előfizetési díj egy évre: 18 Ft
84-1560. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDEZ ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 02330-3701